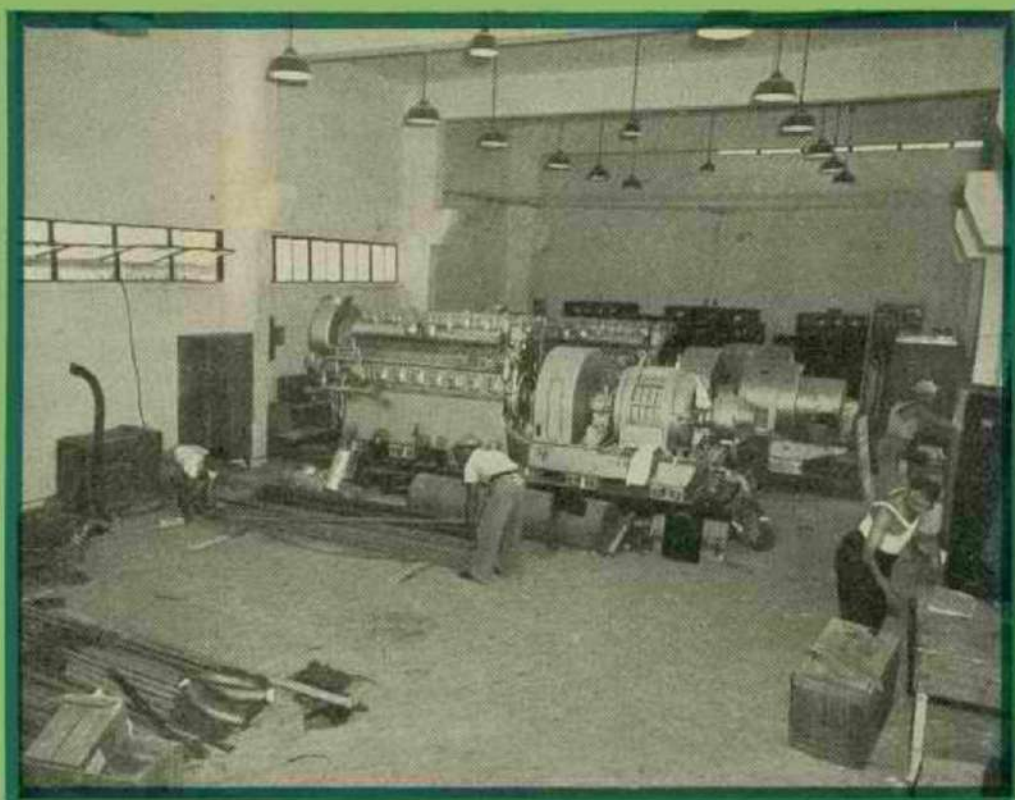

דואר

ירחון לעניני דואר טעגליך סעכסן ורדיו

2-3

המחיר 50 פרי

אייר-סיון תשי"ג

התוכן

3	דברי שר הדואר — ד"ר י. בורג
4	דברי המנהל הכללי — ח. בן-מנחם
7	התפשטות התנאים — א. גרוסקופף
11	בולי המטבעות — י. כהן
14	טופס חדש (ד.ט. 302) — א. עין הבר
	על בעיות הייצור וסריון העבודה —
15	ג. ברנשטיין
17	הדואר צוחק
19	מאה אחוז — מ. חנין
20	הדואר בספרות — ש. אלראי
22	מפה ושם ... — ש. מ. ואל
23	שמעתי ורשמתי ... — ש. אישלאה
23	זוסות
25	חלוקה מסודרת — דואר יעיל — ש. חיים
26	מכתבים למערכת

בתמונה: מכוניות הדיוול בתחנת יבנה
 הצילום: לשכת העתונות הממשלתית,
 מדור הצילומים, ט. בראונר

חברי המערכת:

ז. אלישיב, י. גלוק, י. גרינוולד, מ. ירושלמי, א. ד. קולמן.

דואר

ירחון לעניני דואר, טלגרף, טלפון ורדיו

מאי"וי 1953

שנה ב' חוברת ב"ג

איריסיון תשי"ג

דברי שר הדואר בפתיחת תחנת משדרי "יבנה" בערב יום העצמאות תשי"ג

יחזק לללים קצרים ואנו משתדלים להתקינו ולהפעיל במשך קיץ זה. משדרים אלה מוקמים בקרבת יבנה ההיסטורית וכמו אז כן עתה, תצא ממקום זה תורת אחדות האומה ואהבת הבריות כאחת.

תחנת משדרי יבנה לא היתה קמה אילמלא יזמתו הברוכה של שר התחבורה הראשון למדינת ישראל, דוד רמז ז"ל, והשרים שהמשיכו אחריו: השר דב יוסף, יב"ד לחיים, השר המנוח דוד צבי פנקס ז"ל, ושר הדואר הראשון, הרב ד"ר מרדכי גורוק, יאריך ימים ושנים.

בסיפוק מיוחד אני מרים על נס את העבודה המאומצת והמסורה מצד הצוות הטכני של משרד הדואר, שבצע את התיקונים בציווד שניזוק בדרכו לארץ בימי מלחמת השחרור, והתקינו בהצלחה מבלי להזדקק לעזרת מומחים מחוץ לארץ.

כולם יעמדו על הברכה, כל אלה אשר עבדו ושמרו מפ' על יקר זה. "תחנת משדרי יבנה" תבוא לכל ישראל את קול ישראל. מגמתנו ותקנתנו היא שכל יהודי באשר הוא שם יוכל לשמוע בשורת המדינה הנבנית, המאספת בנייה השבים לגבולה.

בוה אני חונך היום, ערב יום העצמאות תשי"ג, את המשדר לללים בינוניים של "תחנת משדרי יבנה", מכשיר להפצת תורה והשכלה, ללימוד ולבידור, לקשר באומה ובעמים.

למסכת ההישגים של מדינתנו הצעירה מתוסף היום פרק חדש וחשוב.

אנו פותחים היום את המשדר הראשון של "תחנת משדרי יבנה". קילו יישמע במרחקים אשר עדותם לא הגיעו שידורי התחנות שהשתמשנו בהן עד עתה.

משרד הדואר התפתח אף הוא במשך חמש השנים של קיום המדינה, לשירות האזרח ולתועלתו. אני מקוה למי שור פרטים על התפתחות הרדיו, הטלפון והטלגרף בעוד כחדשים, ביום פתיחת מרכז הטלפונים החדש בצפון תל-אביב, אשר ישמש 7000 מגוי, ופרטים על התפתחות שירותי הדואר בכלל — בעוד כשלושה חדשים, בסיום ההכנות לפתיחת הפעילות של בנק הדואר.

המשדר המופעל היום, ואשר בו תשודרנה חכניות קול ישראל, הוא לללים בינוניים ועצמתו היא 50 קילוואט, בה בשעה שעד עכשיו היה עלינו להסתפק במשדרים יותר קטנים בהרבה: ב-1.5 הכרות המדינה פעל משדר של 2.5 קילוואט בלבד, ביום העצמאות תשי"ט הופעל משדר בעל עצמה של 7.5 קילוואט, וביום העצמאות תשי"ט הופעל על משדר של 10 קילוואט. במדה שגדלה עצמתו של המשדר, גדל והולך התחום אשר בו אפשר לשמוע את שידורי קול ישראל. דבר זה חשוב גם כלפי חוץ, וגם כלפי פנים הארץ שהישוב בה גדל והולך בכל חלקיה. כבר נמצא בארץ הציוד הדרוש להקמת משדר גדול

דברים שנאמרו על ידי המנהל הכללי, משרד הדואר לקראת יום העצמאות תשי"ג בעתון העתונאים ברמלה

מעמסה נפלה על שכמ מעטים מן העובדים שנשארו: 400 עובדים מתוך 1300 שהיו קודם לכן בדואר. נוסף על כך קשה היה להשיג עובדים חדשים מחמת הגיוס לצבא ואלה שנתקבלו והספיקו להתאמן מעט, שוב גויסו לשורות הבטחון.

עם תום שלטון המנדט היו בארץ בסך הכל 36 מרכזי טלפון, מהם רק 44.5% אבטומטיים. כיום יש לנו 65 מרכזים, מהם 58.5% אבטומטיים ואנו צועדים לקראת אבטומטיזציה נוספת כפי שנראה להלן. במאי 1948 היו מחוברים למרכזים הנ"ל 11,000 קוים ישרים ו-18,000 מכשירים, ואילו היום יש לנו למעלה מ-20,000 קוים ישרים וכ-38,000 מכשירים מחוברים, היינו: הגידול הוא של 100% ומעלה.

ומלים אחדות על שירות האלחוט. שטח זה הנו מפעל בראשית בישראל, כי לא נותר לנו כמעט דבר בירושה מימי המנדט שיכול היה לפתור אף במעט את צרכי הקשר והשידור של המדינה. הקשר הטלגרפי החומי והאלחוטי היה בידי חברה אנגלית, עד אשר הקימונו את המיתקנים העצמיים שלנו והיה בידינו להשתחרר מתלותנו בחברה הזרה. חיש מהר הוקמה שורה של מפעלים ע"י עובדי הדואר בלא עזרת זרים והם: תחנת הקשר (שר גור וקליטה) לרדיוטלגרף ולרדיוטלפון במרכז הארץ. תחנה זו חולקה עתה לשניים: לתחנת שיגור שנשארה באותו מקום ולתחנת קליטה שמיתקניה מועברים והולכים ונחלקם כבר הופעלו במקום אחר: שלוש תחנות שידור בשלושה מקומות בארץ: אולפני "קול ישראל" בירושלים ובתל אביב, מרכז לשירותים בינלאומיים בתל אביב, מיתקני רדיוטלפון לקשר ארצי בתל אביב—יפו, ירושלים וחיפה: שתי תחנות ממסר לרשת הרדיוטלפון הארצית ארישם בארץ, קשר רדיוטלגרפי ורדיוטלפוני עם האניות בלב ים באמצעות תחנת השידור ותחנת החוף של חיפה. תחנת שיגור וקליטה המשמשת את קו הרדיוטלפון בין תל-אביב לאילת, ואחרון אחרון—תחנת השידור הישראלית הגדולה שתכיל בין היתר את שני המשדרים בעצמה של 50 קילוט לגלים קצרים ובינוניים.

יש לי העונג להודיעכם הערב כי מחרתים יחנך שר הדואר את המשדר הגדול לגלים הבינוניים. ותכניות יום העצמאות תשודרנה כבר במשדר זה כאשר נקבע בהכרזת התחנות שלנו משרתות את תכניות "קול ישראל" ו"קול ציון לגולה" וקושרות את ישראל קשר רדיוטלגרפי פי עם ארצות הברית, ברית המועצות, צ'כוסלובקיה, שווייץ, צרפת, בריטניה הגדולה, איטליה וקפריסין, וכן קשר רדיוטלפוני ישיר עם ארצות הברית, שווייץ, בריטניה הגדולה וצרפת ובאמצעותם עם ארצות רבות אחרות. כן הותכן בתוכן ציוד לקשר רדיוטלגרפי עם ארצות הברית, צרפת ובריטניה.

עתה נפנה לשירות אחר, הריהו השירות הבולאי:

המהומות—שפרצו ברחבי הארץ בעקבות ההחלטה של האומות המאוחדות ב-29 נובמבר 1947 והחלטת בריטניה הגדולה לוותר על המנדט ולנטוש את הארץ בראשית שנת 1948—מהומות אלה, שקבלו ממדים של מלחמת אזרחים בהביאם מות והרס לכל מקום, גרמו בין היתר גם שר בוש שירותי הדואר: קוי טלפון נותקו ונעקרו לרוב, טורים שלמים נהרסו, תחנות נשדדו והעמודים נשברו, משלוחי דואר היו נשדדים מתוך הרכבות המנדטוריות והובלת המכתבים לישובי הנגב והגליל נפסקה. ירושלים קבלה את הדואר ע"י שירות משרוניות של ההגנה הע"י ואת "באמצעות אווירונים, קשרי הדואר עם ארצות חוץ נפסקו וממשלת המנדט קבעה לוח זמנים להפסקה מתוכננת של השירותים והיתה מבצעת תכנית זו צעד אחר צעד בדרך אל התהוויותו שהשלטון הזר הבטיח להשאיר לנו עם עזבו את הארץ. אך, לאשרנו לא עלתה המזימה של אויבנו, כי סכלוה כוח הרצון של העם, כמיתתו לחי עצמאות, וגבורתם של לוחמי ישראל.

עוד תוך כדי המלחמה ואחרי הנצחון נמשכה פעולת השיקום של ענפי הדואר שאמנם נחבלו קשה אך לא נפסקו כמעט או שחלו בתן הפסקות קצרות ביותר. נערך עין על כל שירות לחוד: מה היה ומה יש היום? בשירותי הדואר עמדו לרשותנו עם קום המדינה 3 בתי דואר ראשיים בתל אביב חיפה וירושלים, 14 סניפים עירוניים, 36 בתי דואר בערי השדה ובמושבות ו-31 סוכנויות דואר. כיום קיימים 3 בתי הדואר הראשיים בערים הגדולות אך מורחבים הרבה משהיו, 20 סניפים עירוניים, 45 בתי דואר בערים אחרות, במושבות וביישובים שונים, 84 סוכנויות דואר ונוסף לאלה 10 קוים בהם עושים דרכם יום יום בתי דואר נעים המספקים שירותי דואר ל-216 נקודות ישוב הפזורות ברחבי הארץ מדן ועד אילת. לא הדבקנו את הגידול העצום של האוכלוסיה שכסתה בהתיישבותה שטחים מרובים בכל פינות הארץ. הצפיפות בבתי הדואר הקיימים גדולה מאד ועומדת בפנינו בעיות שיכון ותתרחבות, התובעות פתרון לאתגר.

בשירותי הטלפון היה הנזק רב ביותר. טורי הטלפון בארץ, המשמשים את הקשר הבינעירוני והעובדים לאורך הכבישים הראשיים וקוי הרכבת, נפגעו קשות בשטחי פעולתו של האויב. כתוצאה מכך לא היה עם קום המדינה קשר טלפוני בין חלקי הארץ השונים פרט לחיפה—תל אביב וחיפה—העמק. הגליל וירושלים היו מנותקים, כאמור, ורק עם כיבוש החלקים השונים של הארץ הוחזר על כנו גם הקשר הטלפוני אליהם. החזרת המצב לקדמונותו דרש מאמצים רבים, תיקונים נרחבים ומרובי הוצאות וכן כינוי חדש של טורים שלמים הן מחמת ההרס והן מפאת הצורך לתקום תחליפים של רשת במקום החלקים שנשארו בשטח האויב. המאמץ היה רב משום שה-

לכן בנייתו של האורח אל הדואר חלפו ואין עוד. הנה, למשל, היה נוהג מאד שכבי בצניבור לשלוח מכתב ביום דחופים לא באמצעות הדואר אלא ע"י שירותי נסיעה; ומאחר שזאת עבירה על החוק היו נוהגים לארוז את המכתב בקופסה ולשלחו כחבילה המותרת בהעברה שלא על ידי הדואר; ואף על פי שמשלוח מכתב בצורה זו עלה לשלוח פי שלוש מאשר באמצעות הדואר היו בכל זאת משתמשים בדרך זו בממדים די רחבים, וזה עקב אי האמון שהאורח רחש לשירות האכספרס שלנו; והנה זה פסק או לפחות הצטמצם עד המינימום. משום שהגענו לדיוק בהוצאה אל המועל ולניתוב מתוכנן וסדיר בילי. עם השיפור של השירות עלה המספר של מכתבי האכספרס. ואם בזמן האחרון שוב ירד המספר הרי זה בגלל עליית האמון במכתב הרגיל. האורח הידוע שמכ"ב תבו יגיע לתעודתו למחרת היום ולעתים באותו יום עצמו הריהו נמצע מלודו אותו כקודם ע"י תוספת דמי האכספרס. אעפ"כ אנו רק בראשית הדרך ליצירת דואר בישי ראל הראוי לשם זה. אנו מתנאים בהישגים אך לא נעל מו מאתנו החסרונות הקיימים עדיין והתובעים את תר קונם. דרוש פיתוח רב ויצירת החדש ויחד עם זה שיפור בלתי פוסק של הקיים.

דרושה תכנית פיתוח — לא רק להתקנת ציוד, להרחבת רשת כבילים, להקמת בנינים לריבוי שירותים, שעדיין אינם, אלא הכרחי שתכנית פיתוח זאת תביא בחשבון שיפור נוסף ויסודי מאוד בעיני הקורא ביותר והחשוב ביותר של הדואר — האדם העובד. יש לטפל בו ולטפחו ולא בפחות עדינות והבנה מאשר במשרדים יימרכוים האבטומטיים.

אספר לכם קמעה על תכנית הפיתוח.

כאמור לעיל גדולה מאוד הצפיפות בבתי הדואר הקיימים וקשה לבצע בהם עבודה סדירה; פרט לבתי הדואר בירושלים, יפו, בית שאן ונהלל ששם כל כמה שלא יהיה מזרח ההרבה, הוקמו בבתים ע"י ממשלת המנדט, משוכים כל היתר או כמעט כל היתר בבתים לא לנו אשר חלק הארי מהם לא התאים למטרתו עוד בשעת שכירתם לפני כחצי יובל שנים. עם העליה הגדולה של קיבוץ הגלויות נעשו תנאי דור אלה קשים מנשוא. ואם כי נעשו במקומות רבים נסיונות של פתרון זמני עדיין המצב חמור עד למאוד. על כן מספר הפיתוח של שירות זה הוא הקמת הבנינים הדרושים: 44 בני ינים במקום הדיור הקיים 64 עבור בתי דואר וסניפים חדשים ברחבי הארץ. חלק מהבנינים האלה יהיה משותף לתכנית הפיתוח של הטלקומוניקציה וישוכנו בהם מר כזי טלפון יחד עם בתי הדואר. אך בזה לא סגי. עלינו להגיע בסוף פסוק לכל תושב באשר הוא שם ולשרתו שירות דואר או לפחות להתקרב אליו במידה שלא יקשה עליו להגיע בלי הפסד זמן ניכר להשיג את השירות הדרוש לו. לא נוכל לעשות זאת ע"י פיתוח בתי דואר בישוכים קטנים מאוד, כי אין זה בכוחה של המדינה. קבענו על כן סוגים שונים של בתי דואר והם גם יבנו

מדגות רבות בעולם וגדולות הרבה יותר מישראל ומי רובות אוכלוסין ממנה אין להן ייצור עצמי של בולים והן מומינות את בוליהן אצל אחרים: שוויצריה, גרמניה ועוד. דואר ישראל עוד לא הדפיס מחוץ למדינה דור עוד לא צייר אף בול ישראלי אחד. הרעיונות, הנושאים, ציור הדגמות, עיבוד הפרטים, הכנת הגלופות, הכל מאלף ולא בידי זרים. בולינו עדיין אינם מודפסים בשיטה המי שוכללת ביותר היא שיטת הפוטו-גרבורה. אעפ"כ מקור כל הבול הישראלי בשוק העולמי והוא חביב על האספן הבינלאומי. חיש הבקורת שלנו בפנים הוא כה חזק שרק טבעי הוא כי בצאת הבול לאיר לאחר שעבר שבעה מדור רי בחינה של מוסכים ואנשי טעם מוכנים אנו תמיד לקבל קיתון של חרפות מבית וצדור של תישבחות מחוץ. ויש סיבה נוספת להצלחתם של בולי ישראל והיא: האמון של העולם הבולאי בדואר ישראל, ועליו, על אימון זה, אנו שומרים מכל משמר. האספן וסוחר הבולים בטוח בדואר ישראל לא יפתיע באותו סוג התפתחות הש' כוחות במדינות מסוימות, כגון מצרים, מונקו ואחרות. בעתיד הקרוב נוכל להדפיס את הבולים בשיטת פוטוגרבורה בעזרת המכונה המיוחדת שהובאה על ידי המדפיס הממשלתי וכבר הותקנה בבית הדפוס שבקרית. המכור נה היא מן החדשות ביותר בעולם.

ולבסוף, כדי להמשיך לכם מה כברת דרך צעדנו עד הלום אביא מספרים אחדים מן הימים ההם ואשווה אור תם לזמן הזה:

הכנסות מבולים לחודש — אז 60,000 ל"י ואילו עתה — 178,000 ל"י.

הכנסות ממברקים לחודש — אז 10,000 ל"י ואילו עתה, — 118,000 ל"י.

סך הכל הכנסות לחודש — אז 114,000 ל"י ואילו עתה — 1,047,000 ל"י.

מספר העובדים ב"י 15 במאי 1948 — 1058 ואילו היום 5,000.

זאת היא התמונה ואין ספק שהיא אחת התמונות מר היבות העין בתוך מערכת ההישגים של המדינה בשטחי הייצור השונים בתום החומש הראשון של קיומה; אך לא הכמות העיקר, אם כי היא חשובה מאד. ההישג העדי קרי הריהו השיפור באיכותם של שירותי הדואר השיר נים. מי שידפוף בעתונות של השנים הראשונות של קיר מנו העצמאי לא יקשה עליו לגלות שפע של תלונות על הדואר לכל ענפיו שנכתבו כמעט יום יום. ההיסטוריון בדורות הבאים יסיק בודאי מקריאה זו בעתונות של הזמן הזה כי לא היה לו לציבור אימון אל הדואר לא בהעברת מכתב רגיל או דחוף, לא במשלוח חבילה או צדור, לא בשיגור מברק, לא בשיחה טלפונית או תיקון קו; בקורת זאת לא תמיד היתה בלי יסוד ולעתים די קרובות היו התלונות מוצדקות.

והנה עלינו על דרך של שירות הראוי לשמו והציבור מצדו לא איתר להודות בזה. תופעות רבות שבלטו קודם

בצורה אחידה. הבית הקטן ביותר יוקם לאוכלוסיה שהגיעה לשלושת אלפים גוש ומעלה. במקומות המאוכלסים פחות יוקמו סוכנויות דואר מסוג ב' ו' או שהם יוכלו בשירותי הדואר הנע שיוחזבו. הסטנו בעבר אם זאת הצורה של שירות למקומות קטנים אך הנסיון הרי ביה כי הדואר הנע הוא הפתרון הטוב והיעיל בתנאים שלנו; הסעיף השני בתכנית הפיתוח של שירותי הדואר הוא שירותים נוספים. אנו מפגרים במובן זה אחרי הג' הוג במינהלי דואר בעולם ועלינו להדביק את הפיגור. בדעתנו להנהיג שתי חלוקות ביום בכל מקום, להנהיג חלוקת דברי דואר בלי כתובות כגון: עלונים ודברי פרסומה, חלוקת עיתונים בלי כתובות, להפעיל קבלת מברקים בדרך הטלפון, להנהיג גלויות תשובה מסחריות ושירות דואר מבוסס.

הסעיף הבא הוא מיכון פעולות הדואר: כבנינים הח' דשים ובמידת האפשר בקיימים יש לקצר את הדרך, להי קל על העובד ולהרים את ההספק ועל ידי כך להוזיל את השירות, כי בהוללות צעד נוסף להרחבתו. בסוף הקיץ הבא יגיעו אלינו מחברת "בלי" שתי מכונות למי יון מתכתבים. הן תוקמנה בתל אביב ובחיפה. בכוחן לבי צע עבודה של 92 העובדים העוסקים במיכון בשני המקרי מות בעזרת 17 עובדים בלבד. אני מקות שלא נצטרך להפגד בהזמנות הוא מהעובדים שישתחררו מעבודת המיון והם יוכלו במערכת הרחבת השירותים שעליהם דברתי לעיל.

וסעיף נוסף: שיפור דרכי הטלגרף; נמשיך בפנים הארץ לשפר את העברת המברקים עד שנבטל כליל את ההעברה בטלפון. נשקוד על הרמה המקצועית של עובדי די הטלגרף, נחנך עובדים חדשים ונרחיב את השירות הבינלאומי עם ארצות שונות שיש לנו אתן קשר ישיר וננסה עליהן חדשות. אין אכן מקום להכנס לפרטים נוספים ואעבור לשירותי ההנדסה הטלפונית. ביצוע תכנית מיתוח בטלקומוניקציה מסוכך יותר ודורש טיפול של שנים בתנאי שיתוי מובטחים מראש מקורות כספיים מספיקים למימון הזמנת הציוד במטבע חוץ.

אם ננסה במשפט אחד את תכנית הפיתוח, אפשר לומר כך:

המטרה הסופית של תכנית הפיתוח בשירותי הטלפון בארץ היא להגיע למצב שיאפשר לכל אורח שיש לו טלפון (וצריך שיהיה לו טלפון) לחייג בעצמו בלי עזרת טלפונאי לכל מקום בארץ אל המנוי הרצוי לו ולשוחח אתו בלי הפרעה כלשהי. אנו רוצים להגיע למטרה זאת בסוף שנת 1955 או בראשית 1956. התכנית חולקה לשני שלבים שאציין אותם בקצרה: בשלב א' יבוצעו:

1. התקנת מערכת מרכזי טלפון בכל הארץ שתאפשר חיוג אבטומטי באזורים מסביב לערים הגדולות. ז. א. קשר ישיר בתוך האזור בלי התערבות טלפונאי, אבל לא בין אזור לאזור.

2. הרחבת רשת הכבילים והתאמתם לניצול מרכזי הטלפון הג'ל.

3. הנחת כבילים תת־קרקעיים בינעירוניים בסביבות צפופות האוכלוסיה כמו תל אביב, פתח תקוה, רעננה והרצליה.

4. הגדלת מספר העורקים בין הערים הראשיות ע"י קשר דיוו־טלפוני.

5. חיוג ישיר ממרכזי הטלפון הבינעירוניים למנויים הקשורים למרכזים האבטומטיים בעיר אחרת.

6. ולבסוף חיוג ישיר בלי עזרת טלפונאי מירושלים לתל אביב ומחיפה לתל אביב.

כל הציוד הדרוש למימוש שלב זה הוזמן והגיע ארצה, אף הותקן והופעל בחלקו.

אציין מהו ציוד זה כדי שתקבלו מושג מגודל המי שימה שתבוצע:

3 מרכזי טלפון אבטומטי בקיבול התחלתי של 13,000 קוים; שניים לתל־אביב ואחד לרמת גן. הציוד ברובו כבר כאן, הבנינים מוכנים והתחלנו בהתקנת המרכזים. ישנה כל התקנה שבחודש יוני נחנך את מרכז הצי פון בתל־אביב (7000), ובאוקטובר הבא את המרכז בדרום תל־אביב (4000) ואת המרכז ברמת גן (2000 קו).

מרכז בינעירוני חדש שיפעל בקשר עם המרכזים הג'ל. כידוע לא היה קיים בתל־אביב מרכז בינעירוני והקשר ניתן דרך יפו. רק בסוף שלטון המנדט הוקם מרכז זמני בתל אביב שהוגדל על ידינו עם הקמת המדינה. מרכז זה, גם אחרי הגדלתו, לא יוכל לשמש את הצרכים לאחר הרחבת מרכזי הטלפון בערים הראשיות. על כן יותקן בבנין החדש המוקם עתה בתל אביב המרכז הבינעירוני בעל 40 הרמות שיגיע אלינו משוויציה באביב זה.

7. מרכז אבטומטי בשביל הר הכרמל בקיבול התחלתי של 1200 קו עם תוספת של 200 קו שהוזמנה גם היא.

8. הרחבת המרכז של חיפה העיר ב' 1000 קו נוסף.

9. הרחבת מרכז ירושלים ב' 900 קו נוסף.

10. מרכז אבטומטי חדש בקריה של ירושלים עם קו בול התחלתי של 800 קו ואפשרות של הגדלה עד 5000 קו.

11. שורה ארוכה של מרכזים אבטומטיים שיותקנו ברח' בי הארץ, מלבד זה יוחלף מספר רב של מרכזי יד בציוד אבטומטי הן חדש והן זה שיוסר ממקומות שונים בהם הם קיימים זמנית עד להשלמת ההתקנה של המרכזים הגדולים. האבטומטיזציה של הטלפון תשפר את השירות ותביא לחסכון בהוצאות וניצול היתרות לשיפורים ושיכו לולים נוספים. לבסוף יש להזכיר את הציוד הדיוו־טלפוני הבינעירוני שבלעדי אין תועלת בהרחבת המרכזים. בשלב זה מותקנים והולכים 36 עורקים בין ירושלים לתל אביב, 60 עורקים בין תל אביב לחיפה ו-12 עורקים בין חיפה לירושלים. חלק מציוד זה כבר הובנס לשימוש.

השלב השני של תכנית הפיתוח כולל בתוכו הרחבת מרכזי הטלפון הגדולים, הקמת מרכז טלפוני חדש בחיפה המערבית, בקיבול התחלתי של 4000, מרכז חדש לאזור

הדרומי של ירושלים הבירה גם הוא בקיבול התחלתי של 4000 מרכזי טלפון ניספים בערי השדה בצפינה ובדרויה של הארץ, הקמת בנינים לבתי המלאכה בחיפה וצ' יודם, ואחרון אחרון — הנחת רשת כבילים תת־קרקעיים בינעירוניים שיאפשרו יחד עם הפיתוח הג'ל הגשמת הח' יוג הישיר — האבטומטי — בין מני למני בתוך אי' זורי החיוב ובעזרת טלפונאית בין איזור לאיזור. בחב' נית זו לא נכללה עדיין הרחבת החיוב הישיר באופן ארצי וזה יהיה נושא לפיתוח נוסף.

תכנית זו, כפי שראיתם, אינה כולה על טהרת החוט ויש שהיא משתלבת עם חברתה לטלקומוניקציה — שי' רות האלחוט. כבר אמרתי שבענף עבודה זה כל אשר נוצר בשנים מועטות אלה, ונוצר יש חשוב, הריהו בב' חנית מעשה בראשית, כמעט, במובן המדויק של מלה זאת. ומכיוון שכך, טבעי הדבר שהפעולות בוצעו כבמש' טר של מלחמה. רוב התחנות הוקמו במיכנים זמניים או במקום זמני, כי העיקר היה להפעיל ולתת שירות למ' דינה; ואמנם הופעל כל מה שהיה תחת היד וכל מה שהושג באמצעים כלשהם וכל מה שאפשר היה לבנות מחלקים ע"י העובדים עצמם, "המשוגעים" לדבר. הן זהו אחד הדברים שאנו יכולים להתברך בו שבכל מקצוע ומקצוע מצויים בתוכנו "משוגעים" לדבר. הם נצני התח' קדמות. הם לא רק יוצרים יש מאין בעצמם, אלא מדבר' קים בשנעונם זה את סביבתם. בתוך המנגנון הריהם בחינת השמרים בבצק העוגה, ואחה מופתע לעתים כיצד עולה יפה עוגה זו גם אם לא היה לך הציד הדרוש לעשותה. אך רק בזה לא סני ודרוש ציד משובכל נוסף, ונחוצים בניני קבע, ודרושה עצמה גדולה יותר, אף גדולה מזו שאנו מניעים אליה בתחנה החדשה. לא אר' חיב את הדיבור בנקודה זו: עצמה ועצמאות משורש אחד קרצו... וד'ל.

התנת השידור הגדולה — הקמתה מסתיימת והולכת,

בעוד זמן מה יוכנס לשימוש גם המשדר בגלים הקצרים. כאן גם ירוכזו יתר המשדרים לצרכי שידור תכניות "קול ישראל" ו"קול ציון לגולה", וכן המשדרים לצרכי קשר רדיוטלפוני בין ישראל וארצות חוץ. התחנה הקודמת תישאר ברורבה.

הזכרתי עוד ענף חשוב הזקוק לפיתוח והוא — העובד עצמו. רצוני לומר שחבר העובדים שלנו, ככל ציבור עובדים, זקוק ללימוד מקצועו, להעמקת ידיעותיו ול' שיפור רמתו ההשכלתית הכללית. את זאת יש לאפשר לו לטובת המפעל ולטובתו. תכנית קורסים רחבה מת' נשמט עתה ברחבי הדואר ותימשך בשנים הבאות. ההש' תלמות ניתנת לעובדים חנים ומחצית הזמן של הלימודים נחשבת לזמן עבודה.

בשנה שעברה הונח יסוד לבית ספר הדואר שבעתיד, בו ישתלמו להבא עובדים מצטיינים על חשבון הדואר ויעברו חוק לימודים שיכשירם לתפקידים טכניים, הנד' סיים ומנהלתיים בינוניים וגבוהים. היסוד הצנוע למפעל עתיד זה הונח כאמור בשנה שעברה ע"י פתיחת כיתה אי של בית הספר לבזק שהשנה נוספה לו הכיתה השנייה. בית־ספר זה נמצא בבנין זמני, ספק מבנה אבן ספק צריף, אך בתוך כחלים אלה שואבים יום יום 39 תלמידים תורה מפי מדריכיהם ומוריהם שתכשירם עם תום חוק לימודי' הם להצטרף אל המבוגרים ולעזור לנו בתכניות הפיתוח העתידות. במקום המכנים הזמניים ווקמו בניני קבע לש' כן בהם את בית הספר לדואר על מגרש רחב ידום שהוק' צב למטרה זאת. תיבנה כמו כן פנימיה שתאפשר חינוך ילדים ועובדי דואר ממקומות שונים בארץ על מנת שי' שובו למקומם ויצטרפו שם לחבר העובדים בדואר. נקיה שיעלה בדינו לבצע תכניות אלה על אף הקשיים האוביקטיביים שעלולים לצוץ בדרך ההגשמה מצדדים שונים.

התקוה היא אם ההגשמה.

התפשטות התג"ם ובעיותיה

אריה גרוסקופף

יתרונותיה :

(א) הפחתה ניכרת בהפרעות (טבעיות ואלה הנגרמות ע"י מכשירי חשמל) וברעש.

(ב) יעילות יתר של המשדר (Transmitter Efficiency).

(ג) יתר נאמנות (Fidelity).

(ד) אפשרות ניצול תדירות אחת למספר תחנות (בתנאי שעצמת התחנה הבלתי רצויה אינה עולה על חצי עצמת התחנה הרצויה).

(ה) רעש רקעי (Background Noise) מופחת, הגורם ליחס מוגדל בין האות לרעש (Signal Noise).

מבוא

השימוש בתדירויות גבוהות מאוד וגבוהות ביותר הולך ורכ מעולם ואצלנו. בעתיד הקרוב תעבורנה מרבית השי' חות הבינעירוניות באמצעות צידר הפועל לפי שיטה זו. בתחום תדירויות אלה מועילות הטלוויזיה, ראדאר, שידור וקשר לסוגיו השונים.

החדרת שיטת אפנון התדירות (Frequency Modulation) ותאפשרה עקב השמוש בתדירויות אלה, כי שיטה זו מצריכה תחום צרדי רחב ואין אפשרות לספק זאת בתדירויות נמוכות יותר. הואיל ובמידה שאנו משתמשים בתג"ם הרי זה בשיטת אפנון זו. — נמנה בקצרה את

הניחות

ציון מידת הניחות (Attenuation) מהווה אופן אחר (הפוך) להגדרת ערך העצמה. בים למשל, הניחות מועט וכיכ אין חשש לניחות הגורם ע"י עצים ומבנים שונים העלולים להמצא באספק ההתפשטות ביבשה. חר שוב ההפסד עקב הניחות בין המשושות קובע את ערך ההגדרה הדרוש.

אם:

$$10 \log_{10} \frac{P_t}{P_r} = \text{מרחב}$$

P_t — העצמה המוקרנת ממשושת השידור
 P_r — העצמה הנקלטת בקצות הציאה של משושת הקליטה. הניחות גדל עם ריבוע המרחק וריבוע אורך הגל ופוחת בכפל השטחים האפסטיביים של משושות השידור והקליטה.

$$\frac{P_r}{P_t} = \frac{A_r A_t}{d^2 \lambda^2} \quad \text{ז. א.}$$

בתנאי $d \ll \frac{2a^2}{\lambda}$ כאשר a = השטח הקרוי (הליניארי) של המשושה הגדולה. דבר שברוב רובם של המקרים מתאים למציאות.

לא מעניינו לעסוק כאן בחישובי השטחים האפסטיביים של המשושות. נזכיר רק לדוגמה שעבור המשושה הנפוצה ביותר, הדוֹקוּטב $A = 0.13 \lambda^2$ ועבור המחור ה־פאראבולי (Parabolic Reflector) $A = 0.54$ כאשר S = שטח הפתח (Aperture).

קוטב

בניסויים שנעשו (גם על־ידינו) לא השגנו בהבדל ניכר בין קוטב (Polarization) ניצב לקוטב אפק. בתנאים לרגלי הר תלול, מישור וים, קיימת נטיה לברר קוטב אפקי. בשטח סלעי הניחות מתרבה בקוטב ניצב, אמנם משתמשים בו כאשר מבנה הקרקע נוטה לשריין את ההתפשטות.

ביצוע

ערינו הגדולות החליטו להיבנות בלי כל התחשבות באופן ההפשטות התנאים — את קו הראיה ביניהן מפרי דים הרים. מהגיל ברור שהיינו נאלצים לעלות לפסגות (איתנים), שע"י ירושלים ופסגת הכרמל ע"י חיפה) אשר יש להם קווי ראייה תיאורטיים עם המרכזות השונות אשר בערים וכך נוצרו תחנות הממסר.

אם כי השטח הדרוש לתחנת תנאים מצומצם ביחס לשטחים הנדרשים לבניית תדירות גבוהה או תדירות בינונית משום שמשושות יעילות (15 ד"ב) תופסות מקום מצומצם ביותר ואפשר לכונן בקלות יחסית. כאן, גם הארקה מלאכותית מיותרת לחלוטין. לעומת זאת, כא מור, הפסגות לא־ידועות שוכנות בקרבת העיר. כתוצאה הרי סיכום קצר של הקשיים המוזכרים עם הקמת תחנה כזו:

- הובלת ציוד ואנשים, מתוך כך הצורך ביצירת דרך כים חדשות ואיבוד זמן הנסיעה.
- הספק חשמל ומים; חסרונם מאלץ איתנו להש-

תמש בדיולים, מציאת מימחים להם, מקצוע אשר אינו ספציפי לאנשי בוק; הצורך בושת מתח עבור הדיו לים; בעיות בטחון מאש מתוך חוסר מים והובלת מים ודלק.

ג. קווי טלפון למקומות בלתי מיושבים שמתוך כך לא תוכננו מראש, לקשר רגיל וקווי בקורת לצידו הקצוות. ד. בעיות בטחון, היות והמקומות מבודדים והגושה אליהם משובשת.

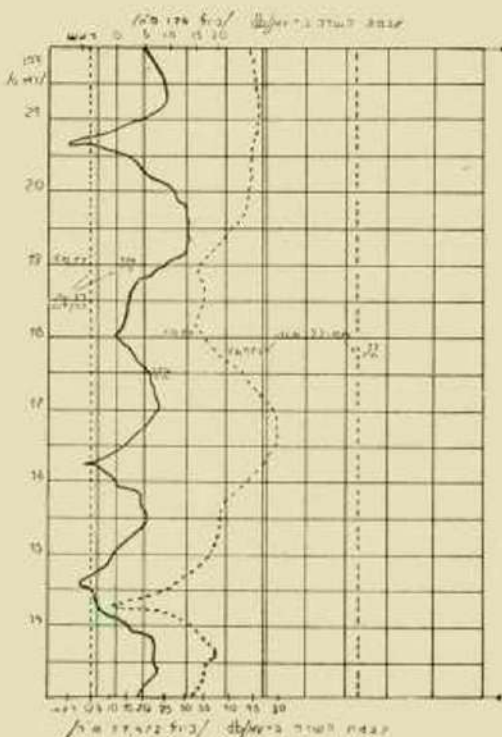
ההוצאות להתגברות על הקשיים האלה עולות בהרבה על ההוצאות הקשורות בהקמת משושות יעילות או הגדלת הספק הציאה. בהשוואת מידת הרנטאביליות של שיטת קשר זו לטווחים קצרים לשיטות השמרניות יש לחשב קודם כל את ההוצאות סביב ההתקנה הנ"ל.

השפעת הטרופוספירה על התנאים

תחום הקשר בעזרת גלי השטח מוגבל, כאמור לעיל אפשר להרחיבו ע"י התורה, עקופה ושכירה של הגלים האלקטרומגנטיים. בעקבות זה הולך ונוצר שדה מחקר חדש, מפני שעדיין לא ברורה מידת ההשפעה של ה־שינויים במגז האוויר על ההפשטות גלים אלו. גרם המול והגנו שותפים לקטע מעבודת מחקר זו.

במקרה של התורה ע"י הטרופוספירה, תחום השדות המכסימלי שווה:

$$D = \sqrt{2ht} + 2\sqrt{2h_{trop}} + \sqrt{2hr}$$

גרם 9-9 בעתן גרמנים האמנותי על הצמצם הגלילי (1952-1953)
 גרם 9-9 בעתן גרמנים האמנותי על הצמצם הגלילי (1952-1953)

כאשר D — המרחק המכסימלי במיל של קשר באמצעות גלים המוחזרים ע"י הטרופוספירה.
 ht, hr

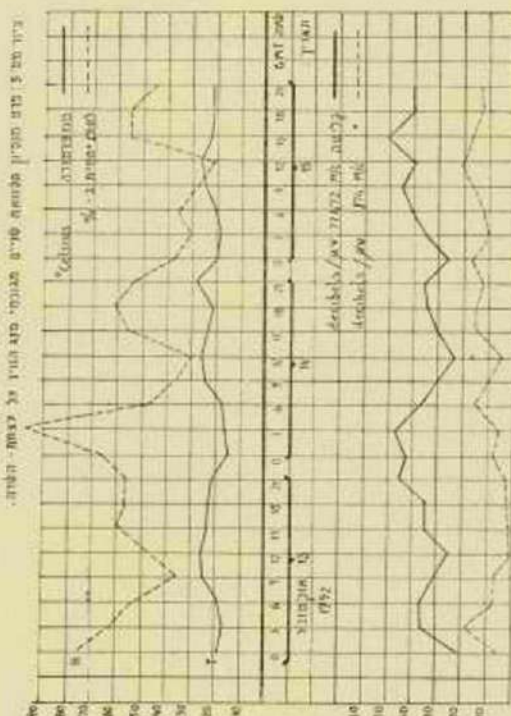
htrop — גובה הטרופוספירה ברגל מנקודת ההחזרה. טיב הקליטה בטווח מורחב זה ישתנה עם שנוי htrop הנגרמים ע"י ניתוקים בהמשכיות שכבה זו, ז. א. תנאי הטרופוספירה המשתנים גם בעונות השנה (קיץ, חורף) ושעות היממה.

הנטיה לעבוי (Fading) נמצאת ביחס ישר לתדירות, התודעות עם תגובות הטרופוספירה מהווה תנאי מוקדם להקמת שירות על יסוד זה. ניסויים חד-כיווניים למטרה זו נעשים כעת בין הר האולימפוס שבקפריסין (318 מננ. — 320 אמותי) לבין תחנתנו בהר הכרמל, בתדרכת חב' "מרקוני", והרי פרטי הניסוי: —

הטווח בין התחנות: כ-320 ק"מ. הגבהים: 1900 ו-528 מטר. התדירויות: 174 מ"ה ו-777 מ"ה. העצמה במשושות: 174 מ"ה — 3 וט (רוב זמן הניסוי); ו-777 מ"ה — 30 וט. טפוס המשושות: יאני (טפיליות) בנות זכיה של 8 ד"ב כל אחת.

כיוול עצמה הקליטה נעשה בעזרת מחולל אות (Signal Generator) המבוקר ע"י גביש בתדירות הנקלטת. מכשיר רישום אבטומטי (Recorder) מסמן את העצמות של האותות הנקלטים. של המחולל ושל רמת הרעש (Noise Level) של המקלט.

ההפסקות בין הרישום: 20 שניות. ציור מס. 8 מהווה העתק מרישום זה.

מובן שבמרחק כזה קולטים רק את האנרגיה המגיעה ע"י עקיפה (Diffraction) והמוחזרת ע"י הטרופוספירה. מצבה קובע את העצמה הנקלטת. פעמים ביום הגנו מקבלים מברקים מניקוסיה המודיעים את שיעור הלחץ, נקודת הסל, הטמפרטורה ועוד. נתונים דומים הגנו מקבלים מהשירות המטאורולוגי אשר בנמל חיפה. ציור מס. 5 מהווה ניסוי. שנעשה ע"י עובדי תחנת הכרמל מל להוצאת מסקנות. אלה בהחלט לקויים בחסר משום שאין לנו נתונים רצופים מהאפיק בשלמותו בו מובלת הקרו. ראוי לציין שבכל חדשי הניסוי לא הרגשנו הבדל בין התפשטות ה-777 מ"ה לבין ה-174 מ"ה. לעת עתה אין כל אפשרות לציין את תלות הניחות בין משושת השידור למשושת הקליטה, וגורם או קבוצת גורמים, ה' משתנים בטרופוספירה. כנראה שדרושה הסתכלות ממור שבת כדי להגיע למסקנות ממשיות.

הגדלת עצמת השידור השפיעה על טיב האות אבל בשום אופן אינה מרחיבה את טווח השידור האפשרי. אם גם קרה ומשושת ראואר בים התיכון קליטה אותות ב' מרחק של כ-650 ק"מ, ברם, היו אלה בתנאים נדירים באטמוספירה כתוצאה מצפיפות גדולה של אדימים אשר גרמה ליצירת אפיק הפועל לפי העקרון של מדריך גלי (Wave Guide) (24).

עבוי (Fading) נגרם ע"י: א) שנוי בשיעור מקדם השבירה (Refractive Index) (ר"ב) שינויים בהתחזרות הנגרמים בעקבות שינויים בניתוקים בהמשכיות השכבה הטרופוספירית. במקרה זה ערך השינויים עלול להגיע עד 50 ד"ב. ההדבכים הקיצוניים בקליטה האות בליסוי שלנו ב-174 מ"ה היו מרמת הרעש ועד 38 ד"ב + ; ב-777 מ"ה מ-50 ד"ב ועד 50 ד"ב + . כאמור לעיל, השינויים נוטים לחול בעיקר, בין יום ללילה ; חורף וקיץ ; חלקי תבל. עומק העיבוי נמצא ביחס ישר לתדירות ; מכאן שיש סכנה לעיבוי בידודי (Selective Fading) הגורם לעיות (Distortion) בטליוויזיה ובטלפניה בעלת תחום רחב.

במאמר זה עסקנו בעיקר במסקנות של תבועה אשר לפניה, שחייבו אותנו לפעול כפי שפעלנו. האופנים בהם חוסקו מסקנות אלה יש בהם, בלי ספק, ענין רב ומהווים חומר לספר מאמרים נוספים.

הערות:

(1) טרופוספירה או איזור החלופין קוראים לשכבה הקרובה ביותר לכדור הארץ, גובהה משתנה בהתאם לטמפרטורה אבל אינו עולה על 10 ק"מ באירופה וכ-15 ק"מ מעל קו המשווה. הטרופוספאוס (האזור השקט) מה' זה החלק העליון של שכבה זו.

(2) הציור שלפנינו מראה את חתך כדור הארץ שקוטרו r : גובה המשושה h והסיוח לקצה האופק — d_0 מניאומטריה פשוטה ברור ש: —
 היות ולרוב h קטן בהרבה מ- r אפשר לוותר על הא' בר הראשון שמתחת סמן השרש ואז נקבל $d_0 = \sqrt{2hr}$.
 הודות לשבירת הגלים בעברם מסוג אחד של חומר

אטמוספירה) למשנהו (כדור הארץ) הם מתפשטים מעבר לאופק הנתון בנוסחה זו בהתאם למקדם השבירה (Refractive Index) — ברוב המקרים יש להכפיל d_0 ב"1.33, או להכפיל את קוטר כדור הארץ, d_0 ב"4/3 לפי מקדם השבירה — וזהו האופק האפקטיבי d_0 . בהתחשב עם מקדם השבירה וע"י חישוב היתדות ברגל ובמיל, הננו מקבלים נוסחה, שקל לזכרה, עבור האופק האפקטיבי $d = \sqrt{2h}$.

(3*) ייתכן פגע אשר בכל זאת אינו מפריע. חישוב "אזור פרסנל ראשון" אינו שייך לכאן. המתעניין ימצא את החישוב ב"Reference Data for Radio Enquiries

Federal Telephone & Radio Corp. בהוצאת

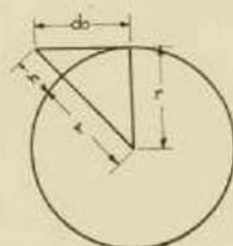
(4*) ראה מאמרו של Donald E. Kerr ב"Electronic Abegrav Manual for Radio Engineers Hill

$$(h+r)^2 = r^2 + d^2$$

$$h^2 + 2hr = d_0^2$$

$$\sqrt{h^2 + 2hr} = d_0$$

הערכים ביחידות זהות.

בולי המטבעות — בוליה הראשונים של מדינת ישראל

י. כהן

שונה של עשרה מיליון בולים בוצעה ב"12 יום. בזמן הקצר שבין ה"4 וה"16 במאי גולפו על פי תרשימים מצוירים ביד תשע גלופות שונות בשלושה גדלים, הורכי כ" שני מכבשי דפוס וארבע מכונות ניקוב, הוכנו נייר וצבעים, והבולים הודפסו, נוקבו, נבחנו פעמים, סודרו בצורות, שוב נבחנו ו... נמסרו לשירות הבולאי. כל זה נעשה בשעה, שמדינתנו עמדה במלחמה קשה מול עמי ערב והיתה מנותקת מן העולם החיצוני, והכל הוכן בסודיות גמורה, שהיתה הברחות מטעמים פוליטיים.

מה מסמלים ציורי המטבעות על בוליה הראשונים של מדינת ישראל

כשנשאל הצייר מר א. וואליש אחרי הופעת הבולים, למה בחר בתמונות המטבעות, ענה: "כוחנית היתה פשר סה. לדעתי יודמן לנו לעתים קרובות להראות על בולינו את יפינוף ארצנו, אישים או מאורעות היסטוריים — שלושת הנושאים העיקריים שעל כל בולי העולם. נסיתי איפוא להציע פתרון מקורי מבחינת הבולאות: שימוש בהעתק מטבעות. אלא שהמדובר הוא במטבעות מתקופת העצמאות המדינית בימי שתי המלחמות בשנים 1966-70 ו"132-135 לפני הספירה המקובלת. גורמים אלה — עצמי אלה ומלחמה, האפייניים גם לימי הופעת הבולים, באים לידי ביטוי במטבעות אלה".

ואמנם, אלה היו גימקרי העודה שהכריעה לטובת רעיון

כבר בימים הראשונים אחרי החלטת האו"ם על הקמת המדינה (נובמבר 1947) פנו אנשים ומוסדות שונים אל הסוכנות בהצעות להוצאת בולי דואר, אך הלב לא היה אז נתון לכך. רק ביום 1.4.48 הוזמנו כמה ציירים להגיש הצעות תוך 24 שעות; וכאן ראוי לציין, שבדרך כלל דרושים להכנת בולים, מיום ההחלטה על צורתם ועד היום פעם ברבים, חדשים, ולפעמים אפילו שנה שלמה. הזמן הקצר, שעמד לרשות העוסקים בדבר ושכן הצליחו להכין את הבולים, מהווה, איפוא, שיא בנידון זה.

שלוש הצעות הגשו לוועדה שמונתה על ידי "ועדת המצב". נשיא הועדה היה דוד רמז ז"ל, והיא הכריעה לטובת רעיונו של האמן א. וואליש, היא הצעת המטבעות מימי המרד הראשון והמרד השני. כך נפתרה הבעיה הקשה של בחירת נושא מתאים לבולי ישראל הראשון.

למרות ההחלטה העקרונית, אי אפשר היה לגשת להכנת הגלופות להדפסת הבולים; המוסדות העליונים לא החליטו על גובה הכתובת שעל הבולים, כי שם המדינה טרם נקבע. כדאי לציין שעל התרשים הראשון, שהוכן על ידי הצייר וואליש נרשם השם: "יהודה", מתרשים זה נעשו כמה העתקות בדפוס בצורה של צמדת בת 4 בולים. הדפסות כאלו יש רק בצבע שחור. מאותו תרשים אבל בהחלפת שם המדינה מ"יהודה" ל"ארץ-ישראל" הוכנו הדפסות ב"6 צבעים שונים — גם הן בצורה של צמדות בנות 4 בולים.

לאחר ששר הדואר העתיד לבוא (דוד רמז) ז"ל הסכים לכתובת, שאינה מזכירה את שם המדינה: "דואר עברי" (ההצעה באה מחוגי הבולאים), אפשר היה ב"2 במאי לגלף את הגלופת הראשונה ובי"4 במאי להדפיס את גליון הבר

לים הראשון. הבולים נדפסו בבית הדפוס הממשלתי, לא יאומן כי יסופר, ובכל זאת עובדה היא, שהדפסת כל ההוצאה הרא

נו של האמן ואליש: המטבעות העתיקים מבטאים את הקשר הישיר של עצמאותנו המדינית המחודשת עם המדינה היהודית מלפני אלפיים שנה. בתקופה הזאת היה המטבע העצמאי, הביטוי החיצוני הבולט ביותר לחירות ולעצמאות הפוליטית. ולמה הדבר דומה? לבולים בימינו נו שרק למדינות עצמאיות ניתנה הרשות להוציאם ולהשיגם.

ואלה דברי הח' ל. קדמון (אספן וחוקר בריסטמבא למטבעות עבריים עתיקים) "וכשרצנינו לתת ביטוי לקשר הבין תי נפרד בין מדינתנו המחודשת לבין הממלכה היהודית לפני הגלות — מה יותר טבעי מאשר לצייר על הבולים היהודיים החדשים את המטבעות העבריים העתיקים? ואמנם המטבעות היהודיים הראשונים של בית החשמונאי אינם ומלכי בית הורדוס אינם מובאים בבולים החדשים שלנו: אין בהם שום דבר מיוחד ואפילו יהודי, מלבד הכתב העברי הקדמון. אופי אחר לגמרי יש למטבעות העבריים שנטבעו בתקופת מלחמת היהודים הראשונה (66—70) ומלחמת היהודים השנייה (132—135 לספירה). למטבעות אלה אופי מיוחד יהודי גם בסמלים וגם בכתב וגם בכתובת שעליהם. ואף רמזה האמנותית גבוהה, רמה המתבטאת בזה שהיא אמנות יהודית טהורה, חפשיה מכל השפעה זרה. הסמלים שעל מטבעות אלה הם כלי קודש או ציורים של צמחי הארץ. מספר הסמלים הוא רב מאוד ויש בזה סימן שהתקופות ההן, למרות המלחמה והמצוקה היו פוריות ועשירות ברישומות אמנותיים ובי המצאות חדשות. הכתב עליהן הוא הכתב העברי הקדמון — "כתב-רעץ", — אם כי בזמן ההוא לא היה כתב זה בשימוש זה מאות בשנים ובמקומו השתמשו בכתב הא-שורי-ארמי, הכתב המרובע.

בבולים החדשים שלנו מופיעים, אפוא, רק המטבעות שנטבעו בשתי מלחמות היהודים.

ציורי המטבעות על הבולים

המטבע העברי המפורסם ביותר הוא: "שקל הכסף" של מלחמת היהודים הראשונה. ציורו ניתן בערכים: 20, 250, 1000 פרוטה של הבולים. מן הצד האחד נראה גביע, בכנו — כפתור ובשפתו שוליים העשויים פנינים. מעל הגביע נרשם התאריך: שב, שג, שד, (שנה ב', שנה ג', שנה ד') ומסביב הכתובת: "שקל ישראל". מן הצד השני נראה קלח בן שלושה רימונים במעבר מפרח לפרי ומסביב רשומה הכתובת: "ירושלים הקדושה". תמונת הגביע או "כוס העומר" נמצאת גם בין כלי הקודש מהמקדש המופיעים בשער הנחמון של טיטוס ברומה.

ב. על בולי 5 ו-10 פרוטות נדפסו מטבעות ברונזה מ"שנת שתיים" ו"שנת שלוש" של מלחמת היהודים הראשונה. בצד האחד נמצא ענף גפן בעל וולול ומסביבו הכתובת: "חרות ציון" (על בול של 5 פרוטות), בצד השני נראה כר שציארו צר ועליו מכסה בצורת חרוט. סביבו רשומה הכתובת: "שנת שלוש" (על בול של 10 פרוטות). בולט כאן הסידור האורגנטי של הכתב. מענין הוא חצי השקל מברונזה משנת ארבע על הבול

של 3 פרוטות. הוא מראה דקל בעל שבע כפות ושני אשכולות תמרים ומתחתיו שני סלים מקושטים בסרטים ומלאי פירות. הכתובת אומרת: "לגאולת ציון". חצי השקל הנ"ל נטבע בשנה הרביעית של מלחמת היהודים הראשונה כשירושלים הייתה כבר במצור. נראה שאז גבר המחסור בכסף כחומר גלם לטביעת שקלים על כן נאלצו השלטונות היהודיים לטבוע, אמנם לא את השקל הקדוש, כי אם את חצי השקל מברונזה במקום כסף. יש, אפוא, לפנינו כסף של מלחמה של מצוקה. ולעובדה הזאת מתוכם פסוק מענין בתלמוד ירושלמי (מעשר שני א"ב). מ"ט בע שמר כנון בן כוזיב אינו מחלל היו לו פסוק של סכנה אחת עובדה קומי רבי אימי אמר וילך הגיה לים המלח. אין לפרש "מצות של סכנה" ככסף המביא סכנה מזמן של מרד, אלא ככסף מתקופה של סכנה ז. א. ככסף של מצוקה עשוי מתכת נחותה שאינו טוב אלא "להזרק אל תוך ים המלח".

הסלים המקושטים סרטים ומלאי פירות, הם ללא ספק "סלי הביכורים".

על שנים מן הבולים מופיעים מטבעות מתקופת מלחמת היהודים השנייה. הוא מרד בר כוכבא. בול 15 פרוטות מראה אשכול ענבים ומסביבו הכתובת: "שנה אחת לגאולת ישראל".

על הבול של 50 פרוטה נדפס ציור לילב ואתרוג עם הכתובת: "שנה אחת לגאולת ישראל". ציור זה הוא ממטבע כסף גדול — סטראדראכמה.

מענין לציין שהדקלים על המטבעות העבריים הם תמיד בעלי שבע כפות — דבר שאין לו תקדים בציור דקלים במטבעות הלא יהודיים, אין כל ספק שהופעה זאת קשורה באופי המיוחד של המספר שבע לפי הדעה היהודית.

ההוצאות הבולאיות השונות של בולי המטבעות שהופיעו עד היום

1. סדרה זמנית, נושאת כתובת: "דואר עברי", הופיעה ב-16.5.48. ערכיה: 3, 5, 10, 15, 20, 50, 250, 500, 1000 פרוטה.
2. בולי "דמי דואר". סדרה זמנית, נושאת כתובת "דואר עברי" והדפס רכב "דמי דואר" הופיעה ב-28.5.48. ערכיה: 3, 5, 10, 20, 50 פרוטה.
3. "צמדת הבול" למלאות שנה אחת לבול ישראל והציור וכתב הבולים הלאומית הראשונה. הצמדה כוללת 4 בולי לים מסדרת בולי המטבעות נושאת כתובת "ישראל". כל בול הוא בן 10 פרוטות והצמדה חסרת ניקוב.
4. סדרה קבוצה נושאת כתובת "ישראל" הופיעה ב-18.12.49. ערכיה: 3, 5, 10, 15, 30, 50 פרוטה.
5. סדרה קבוצה נושאת הכתובת "ישראל" עם שני בכי תיב ובניקוב הופיעה בדצמבר 1950. ערכיה: 3, 5, 10, 30, 50 פרוטה.
6. בולי שרות נושאי כתובת "ישראל" והדפס רכב "בול שרות" הופיעו ב-1.2.51. ערכיה: 5, 15, 30, 40 פרוטה.
7. סדרה קבוצה ערכים נוספים להגיל השניים בתערוכה פי הדואר הופיעה ב-1952. ערכיה: 20, 35, 40, 45, 60, 85 פרוטה.

טופס חדש (ד.ט. 302)

איסר עין־הבר

חס לפרט החשוב השני, לשם המוטב, שמקומו בהודעת התשלום. חלק זה של ההמחאה הוא קטן מדי כדי להביל את כל הפרטים הדרושים. המקום המיועד לרישום שם המוטב הוא בלי כל יחס למקום שנקבע לרישום הסכום. המקום צר ומוגבל ומספיק בקושי לרישום שם רגיל מורכב משתי מילים. מה יקרה אם שם המוטב מורכב יותר יש שמות של מוסדות שאפשר לכתבם בקיצור, דבר שודאי אינו רצוי; למשל, אם ההמחאה היא לפקודת "הסנה, חברה ישראלית לבטוח בע"מ", אפשר לרשום "חב' הסנה" או במקום "גלובוס", חברה להשקעות כספים בע"מ" לרישום "חב' גלובוס". אבל יש שמות של מוסדות שבושם אופן אין לקצרם, לדוגמא, "קופת מלוה וחסכון של העובדים" או "קופת חולים של העובדים הלאומיים" או "קופת גמילות חסדים של הפועל המזרחי". אם נשמיט איזה מלה תהיה הכתובת בלתי מספקת, כי ישנן קופות מלוה שונות וקופות חולים שונות וכו'. איך לרשום שמות כאלה במקום הצר והקטן המספיק בקושי לרישום שתי מילים? בליט ברירה כשהמקום אינו מספיק מוכרחים להמשיך ולכתוב במקום המיועד לתותמת התאריך או אפילו בשורה השניה המיועדת לרישום שם השור. לח. מובן, שבהירות ודייקנות אין כאן וגם לא סדר. מן הראוי למצוא דרך לתקן את הדבר ולקבוע לרישום שם המוטב מקום יותר רחב כדי לאפשר רשימה ברורה ומלאה.

החל מן האחד באפריל 1953 משתמשים בכל בתי הדור אר בארץ בטופס חדש של המחאה כסף ארצית. הטופס החדש שונה במידתו ובמבנהו מהטופס הקודם שהיה בשיר מוש קודם לכן. הוא יותר קטן ובצורתו, צורת צ'ק בנקאי רגיל; הצורה היא לא רק נאה אלא גם מעשית ותסייע אולי למנוע טעויות שהאנשים רגילים היו לטעות. היו אנשים שחשבו את ההמחאה הישנה בתור קבלה ולא שלחה למוטב, דבר שגרם אי פרעון ההמחאה וכתוצאה מזה תלונות, מה שאין כן ההמחאה החדשה, שלפי צור רתה מבין השולח שיש לשלחה עוד לפני שהפקיד אומר לו זאת.

שניים הם הפרטים שהם בעלי חשיבות מרובה הדרושים כדי לאפשר פרעון המחאה כסף זהם: סכום ההמחאה הרשום בהמחאה המקורית ושם המוטב הרשום בהודעת התשלום. כל שאר הפרטים, אם גם חשובים הם בפני עצמם, אינם חיוניים עד כדי מניעת תשלום ההמחאה אם חסר אחד מהם. אם למשל שם השולח אינו ברור ומשובש, או חותמת התאריך מטושטשת או אפילו חסרה לגמרי, (מה שקורה לפעמים) אין שום מניעה שלא לשלם את ההמחאה. אבל אין שום אפשרות לבצע את הפרעון אם משובשים או חסרים פרטי סכום ההמחאה או שם המוטב.

אמנם המקום המיועד לרישום הסכום של ההמחאה נקי בע בטופס החדש במקום בולט, באמצע הטופס והוא רחב למדי להבטיח רשימה ברורה ומלאה. אחר הוא המצב בי

מרכז הסלפונים בתל־אביב

שני אחר בטופס החדש הוא העדר שם מקום המוצא ואפשר לזהותו ע"י חותמת התאריך בלבד. מצב זה גורם עכובים במקרה של טעות או שיבוש בהמחאה שמוצאה באחד מסניפי הדואר שבערים הראשיות, אין לסניפי הדור אר השונים חותמת תאריך משלהם, כולם משתמשים בחתימת המציית את שם העיר הראשית בלבד, ברם, כל ההמחאות שהוצאו באחד מסניפי הדואר תל אביב מוחתמות ב"תל אביב-יפו", ההמחאות שהוצאו באחד מסניפי הדואר שבחיפה מוחתמות ב"חיפה" וההמחאות שהוצאו באחד מסניפי הדואר שבירושלים מוחתמות ב"ירושלים". אין להכיר מוחתמות כזאת אם ההמחאה הוצאה בדואר הראשי או באחד הסניפים שבאותה עיר. במקרה של שיבוש או טעות שיש צורך לבקש תיקון להודעת התשלום או במקרה שהודעת התשלום בלבל אבדה, (מה שקורה לעתים קרובות) ויש צורך לבקש העתק להודעת התשלום, מן ההכרח שיהיה עכוב, כי במקום להפנות את הבקשה ישר לסניף הדואר המוציא, כפי שהיה נהוג עד עכשיו. הבקשה מועברת קודם לדואר הראשי שבאותה עיר (לפי החתומת) ורק משם מכותנת הביקשה לסניף הדואר הררושי, אם קודם היו דרושים כשני ימים להזמין העתק או תיקון להודעת התשלום בעת דרוש זמן כפול לפחות.

מצב זה יש בידנו לתקן, על ידי מסירת מספרי החתימות של סניפי הדואר שבערים הראשיות לכל בתי הדור או ואז אפשר יהיה לזהותם ובמקרה הצורך לפנות ישר לסניף הדורש ולא על ידי בית הדואר הראשי, ולהרוויח על ידי כך זמן יקר.

שובר המחאת הכסף שצריך לשמש לשולח קבלה אינו מציין את שם המוטב וגם לא את המקום בו תפרע ההמחאה. על כן אין הוא יכול לשמש לי אסמכתא אלא

לצרכי בירורים וחקירות בבית הדואר בלבד. אבל השולח קעונין בקבלה לא רק כלפי הדואר אלא גם ובעיקר כלפי המוטב. אין השולח יכול להוכיח באמצעות שובר זה כי אמנם שלח הוא את סכום הכסף הנקוב בשובר למי שהוא טוען ששלח, נהג השולח המחאת כסף לשם חידוש רשיון הנהיגה שלו — אין שוטר התנועה מכיר בשובר ההמחאה, היות ולא רשום בו כי הכסף מיועד למשרד הרשויה, אלא אם הנהג מציג גם קבלה של מכתב רשום. הוא המצב בסכסוכי דירות כשהדיירים מעבירים את שכר הדירה באמצעות המחאות כסף, כשהענין מגיע לבית משפט אין "שופט מכיר בשובר כאסמכתא כי לא רשום בו שהכסף נשלח לבעל הבית. אותו מצב הוא בעסקי תעודות הנהג רלה כשהאנשים מעבירים את תשלומיהם על ידי המחאות כסף. במקרה של בירורים אין החברה רוצה להכיר בשובר כאסמכתא מאותה סיבה עצמה. יתר על כן יש אנשים המחזיקים תעודות הנהגה של שתי חברות ויותר והמשלמים תשלומים דומים, ובמקרה של בירורים אינם מבדילים איזה מהשוברים שייכים לחברה זו ואיזה לחברת אחרת; בשוברים לא צוין שם החברה אלא הסכום בלבד והוא דומה בשני המקרים. מצב כזה גורם גם עבודה מיותרת לדואר כי האנשים הרי מתחילים לפנות או לדור את בחקירות ובבירורים, מצב שאפשר היה למנוע אילו צוין שם המוטב על שובר ההמחאה.

שאלה זאת לא התעוררה דווקא עם הכנסתה לשימוש של המהדורה החדשה של המחאות הכסף. השאלה קיימת מומן, אלא שעם הרפסת הטופס החדש אפשר היה לקחת כי זה יתוקן ומה עוד שהודעת התשלום, שבטופס החדש שבה נרשם שם המוטב, משמשת העתק לשובר ההמחאה ובנקל אפשר היה לסדר כי שם המוטב יירשם גם בשובר. בר, אין הקהל יכול להבין את הסיבה מדוע הושמט מהקבלה פרט חשוב כזה לשולח.

על בעיית הייצור ופריזון העבודה

נתן ברנשטיין

יורק מועסקים כ-6 טכנאים בסך הכל. בשעות היום עדיין בד צוות של שלושה, אחר הצהרים אחד, ובמשמרת לילה גם כן טכנאי אחד. שני העובדים הנותרים עובדים לפי תור בסוף השבוע שהם ימי שבת וראשון. כמובן, כדי להקל על מספר פועלים קטן כזה, משתמשים בשיטות עבודה חדשות ויעילות. לדוגמה אציין את המניין החדשי של המוניט. כל הפעולה הזאת נעשית במשך שעתיים-שלוש בעזרת צלם. מצלמים את מדפי המוניט, ואת התמונות מגדילים (בגודל רצוי) ושוילים לחדר החשבונות. סידור זה מונע לחלוטין טעויות בקריאה וחוסר זמן רב בהשוואה לשיטה הנהוגה אצלנו, שהיא כידוע מלוועדת ע"י שני אנשים הקוראים כל מונה זה אחר זה במשך ... שלושה

רבות קראתי מעל דפי ירחון זה על היעילות ופריזון העבודה בדואר. מאחר שבקרתי מרכזי טלפון בארצות הברית, ועמדתי מקרוב על העבודה הנעשית שם, החלטתי לכתוב מלים מספר על נושא זה.

פריזון ויעילות מעבודה תלויים במידה רבה בשני גורמים עיקריים, (א) החומר האנושי (ב) הציוד, וכמובן שעי התאמה נכונה של שני אלה אפשר להגיע לידי תוצאות מניחות את הדעת. אין ברצוני לזלזל בערך הציוד הטלפוני בארץ, או בחבר האנשים המטפלים בו, אבל תמיד אפשר ללמוד מנסיונם של אחרים ובמיוחד ממדינת מפרץ תחת בארצות הברית, כדי להעלות את הרמה הקיימת בשירות הטלפוני. במרכז אבטומטי בן 1000 מנויים בנייר

שבצורה זו אינו יכול סנהל המחלקה לעקוב אחרי כל עובד, והיה אפילו מקרה שאחד האנשים מצא מקום מת' אים להנפש... על הגג כדי להשתוף. אין לזלזל בחשד בות המזנון. בארצות הברית ישנם אבטומטים המוכרים משקאות קרים ע"י שלשול מטבע לתוכן. אצלנו נהוג כי האנשים העוזבים את המרכז ויורדים לרחוב כדי לק' גות משקה מרחה. גם כאן נמצאו אנשים שסטו מעט מן הדרך, ובדרם לקיוסק פנו קודם אל עבר קופת הקולנוע הקרוב...

אין להאשים תמיד את הפועל, הרבה אנשים המשר' תים כיום בדואר עבדו קודם לכן במקום בזמן המנדט. אז הי' יגילים לזלזל במשטר הכפיה, לברוח מן העבודה או לעסוק בעבודות פרטיות בזמן השרות. כיום השתנו הדברים; יש לנו מדינה ריבונית ותופעות של שחיתות (שהתרגלנו אליהם בזמן המנדט) צריכות להפסק. תפקיד כל אחד מאתנו הוא לשרת את הציבור, שעבור כספו הוא זכאי ליהנות משירות טוב. כשטלפון מתקלקל, ואת חובתו של הסכנאי התורן לטפל בדבר מיד — זה תפקידו, ואין הוא עושה טובה לבעל המכשיר, כי בעל הטלפון הוא לקוח המשלם בעד השירות במיטב כספו. טלפונאית חיי' בת להתנהג בעדינות ובנימוס עם הקהל, וכן מוכר הבר' לים באשנב. צריך שיהיה ברור לעובדים כי דואר אינו מוסד צדקה, ואנשים שאינם מתאימים לתפקידם או מת' רשלים בשירות צריכים בבוא היום לדאוג למקור פרנסה אחר מחוץ לכתלי הדואר.

מצד שני יש סוג אנשים שנכנסים לעבודה בדואר במ'

ימים לפחות! גם מלאכת הנקיו השיגרתי של הבוררים נעשה בצורה יעילה מאוד. משתמשים ב"אקדח" ה"יורה" זרם אויר (מקומפרסור) בלחץ גבוה אל עבר המכשיר, ומפזר את האבק. מכיוון שפי האקדח צר וארוך, אפשר להגיע, לשם נקיו, אף לפינה המרוחקת ביותר. האבק שפוזר ע"י זרם האויר נספג בשק גדול (הקשור למסגרת מתכת) ושמעמידים מאחורי הכוננית עם הבורר. השק מחובר כמובן למנקה אבק וזה בולע, ע"י שאיבה, את כל האבק, באופן זה נספג האבק שהוצא כולו מן הבורר אל התילים המקשרים, ואין סכנה כי אבק זה יתפזר ויפול על ציוד אחר. יש כמובן לזכור שמספר הליקויים אי התקלות בקווים נמוך מאוד, כי כל הכלים הם תת'קרי' קצרים וזה מבטל לחלוטין את הצורך במנינים (פרוסקטור). נקודה חשובה שיש לקחת בחשבון היא בעית הנאי העבודה. מקום ראשון תופסים סידורי האיוורור במרכז ומזנון קרוב. במקום המסוגר בדתות כפולות וחלונות סגורים, אין לדרוש יעילות גבוהה בעבודה במזג אויר קשה. המרכזים בארצות הברית כולם מצוידים ברשת עניפה של מיווג אויר לחוץ וכמובן, חמום בחורף. במצב זה נשמרת תמיד הטמפרטורה בפנים בגובה מתאים, לפי הדרישה. בעית האיוורור חשובה במיוחד בארץ, שהשרב בקיץ מקשה במיוחד עבודה מאומצת בין הבוררים או הציוד הרדיו-טלפוני. "חדר נוסף" כפי שנהוג אצלנו אינו פותר את הבעיה, כי במצב כזה אין בקורת על העובדים. ישנם אנשים המנצלים "חדר" זה לטובתם, ונמצאים בו לצורך "מנוחה" יותר מאשר במקום עבודתם. כמובן

המעליה בבית המיון המרכזי בתל אביב

צורך, לדעתי, בפיטורי אנשים, כי שרתי הדואר לכל ענפים מתרחבים במדינה קולטת עליה כמו ישראל, ואני שים יכולים לעבור ולשרת במקומות יישוב חדשים. העובר מוכרח להבין כי הוא משרת את הקהל, האזרח, ולכן עליו להשקיע את מיטב כוחותיו בשעות עבודתו. מנהלי המחלקות צריכים לשמש מופת לפקידיהם ולעוזריהם להם בכל מקרה הצורך. ידוע לי כי ימצאו אנשים שיבקרו סקירה זו, אבל חושבני שע"י עיון רציני בבעיה זו מצד ההנהלה, ועדי העובדים, וכל פרט ופרט, אפשר יהיה למצוא את שביל הזהב שיפתור אחת ולתמיד את בעיית היעול מזה והטבת תנאי העבודה מזה, לסיפוק המלא של כל הנוגעים בדבר.

גמה ברורה לעזוב את השירות כעבור זמן מה. לפי חשבונו, זו עבודה ארעית עד ש"יסתדרו" איך שהוא בעסק אחר, או עד שיעברו את בחינות הבגרות ויתקבלו במסד להשכלה. להכשיר אנשים שממילא אינם חושבים להמשיך בעבודתם בדואר, הרי זה הפסד כספי שבסופו מתבטא בשירות גרוע.

הפתרון לכל השאלה של יעול ופריון בעבודה הוא פשוטה: הבנה מלאה והדדית בין ההנהלה והעובד. השקעה כספית וזו פנמית בצידוד מתאים (מיוזגאייר, כלי עבודה, מזגן תנודות לפחות 15 שעות ביום) מצד ההנהלה, תשפר את תנאי העבודה וממילא את הפריון. מספר אני שים קטן יוכל למלא את הדרישה במחלקות השונות, אין

— (באדיבות באין ברירה) בחמש פרוטות, בעשר פרוטות, עשרים, שלושים, ארבעים, ארבעים וחמש, חמישים, שישים וחמש, שמונים, שמונים וחמש, מאה פרוטה, מאה ועשר ומאתים ועשרים.

— זה הכל ?

— לא גברתי, אבל אינך צריכה אלא בול במאתים ועשרים פרוטה.

— טוב אדוני, אבל מה יש, עולה לך ביוקר להגיד איזה בולים יש בכלל ובאיזה מחיר ?

— גברתי, המכתב מיועד לארצות הברית, עליך להדביק בול בסך 220 פרוטה. מעל לסך 220 פרוטה יש בסך 250 פרוטה, 500 פרוטה, 1000 פרוטה. האם הנך זוכרת הכל ? — אל תבעט, כן, תודה רבה לך, תן לי בבקשה רק בול אחד בסך 220 פרוטה כי אין לי מקום על המעטפה.

— (בשמחה) בבקשה.

— תן לי גם תווית דואר אויר.

— קבלת כבוד.

— לא אדוני (בלעג).

— לכל הרוחות מה היא רוצה ממני, טעות שלך, גברתי, הרי הדבקת את התווית.

— סליחה, צדקת, טוב תודה רבה, שלום.

— רגע, גברתי, שכחת לשלם עבור הבול.

— סליחה באמת סליחה, כמה עלי לשלם ?

— 220 פרוטה.

— בבקשה, ובעד התווית לא משלמים ?

— לא, גברתי.

— אתה מבין, ישבתי בשבת שעתיים רצופות וכתבתי לחברה שלי מילדות. היא נשאה לאמריקאי עשיר, אה, איזה חיים יש לה. והלואי ויהיו כאלה לכל בני ישראל. נולדנו בורשה. אתה ודאי לא היית שם. נכון ?

— כן גברתי, נכון. (אל אלוהים מה היא רוצה ממני).

אדיבות.

השעה 16.00. התור ליד אשנב הבולים מתפתל והולך. נעשים מאמצים להשתלט על התור במהירות ובאדיבות — ואדיבות מעל לכל. מגיע תורה של מטרונה נכבדה : גבי שת היא בנחת לאשנב. מנישה בעדינות כיאה למין החלש מכתב, ומבקשת לשקול אותו, והרי הדרישה.

— שלום, אדוני.

— שלום, גברתי.

— תשקול לי בבקשה ממך את המכתב. (המכתב נשקל).

— 220 פרוטה בדואר אויר. 110 פרוטה בדואר רגיל.

— תואיל בסובך, אדוני, תן לי תווית לדואר אויר.

— בבקשה, גברתי (תתן ניתן והאשה מדביקה אותו).

— כמה אמרת, 250 פרוטה ?

— לא גברתי, 220 פרוטה.

— טוב, תן לי בבקשה בולים מכל המינים עם שובלים.

— גברתי, אתן לך מכל מה שיש לי.

— סלח לי, אך מה יש לך ?

— (בטענה) מה נכון ?

— לא הייתי שם. את רוצה עוד משהו, גברת, בולים או גלויות ?

— כמה עולה לאירופה ? אותו המחיר ?

— לא גברתי, רק 110 פרוטה.

— טוב, בשבוע הבא אכתוב לךבר שלי בצרפת. אני מכירה אותו מלפני 20 שנה. בכלל אני כותבת מכתבים, כל שבת.

— מעניין מאוד.

— טוב, שלום, אני ממרתת.

— שלום, שלום, (ברוך השם הלכה).

— רגע, רגע, תסלח לי, המכתב יצא באיירון ?

— כן.

— איירון מיוחד ?

— מצטער, אך איני יודע, שלום (מוחלט).

— איזה חוסר תרבות ! אצלנו בורשה לא היו מתנהגים כך. ובצרפת בכלל אחרת. אתה מבין ! ! (בכעס).

— כן גברתי הנכבדה אני מתחיל להבין.

— מה מספר האיירון שישא את המכתב, כי בחקרה

שחס ושלום יקרה משהו לאיירון אני אכתוב מכתב אחר.

— לא, לא גברת, אל תכתבי, זה יגיע, מוכרת להגיע אל תכתבי, אני מבקש.

ולבסוף פקעה סבלנות אחדים מהקהל והחלו לרטון ולהעיר לה כל מיני הערות.

אחד : הרי את ממרתת ?

היא : מה איכפת לכם אם אני ממרתת או לא.

— אבל איכפת לנו שתלכי כבר.

— הביטו עליו, הדואר שייך לו. גם אני אורחית ומשי' למת מיסים. אני לא אלך מכאן.

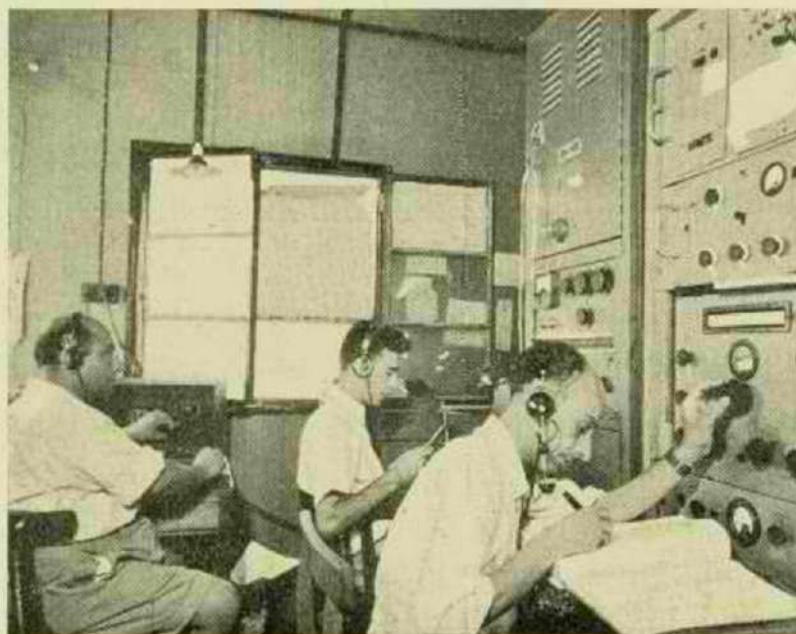
— אבל מה אני אשם, גברתי, גא, פני את האשנב.

— עזבו אותה הוא מטושטשת.

— אני אראה לכם מי מטושטש. אסילו בעלי זכרוננו לברכה לא היה מעיו לפצות פה עלי. ואתם — חוצפה, הפקרות, אני אכתוב בעתון.

ולהפתעת כולם החלה למרר בבכי ורק כשאחדים מבין הקהל דברו על לבה הסכימה האשה לפנות את מקומה על יד האשנב.

מוסה מרמת גן

רדיו סלנגר ישראל

מאה אחוז

מ. חנין

15%	שכר לימוד (ילד אחד בבית) תוכן	עם ההצעות האחרונות לאזן את התקציב, לבטל את האבטלה ולעל את העבודה, אני, פקיד דואר ותיק, ממר קבלי המשכורת... בעל בית של שני חדרים ישנים, מגיש בזה את חשבוני החדשי, הוצאה והכנסה, לכל הנוגעים בדבר לשם עיון והערות...
2%	מכשירי כתיבה וכי... (ילד אחד בבית) עממי	הוצאה
2½%	נסיעות, שרות עירוני	מס הכנסה 15%
7%	חשמל	מס אחיד 8%
2%	עתונות	מס מלווה חובה להקטנת האבטלה 3%
	תעופה, חבל ימי, מגן דוד אדום, קרן קימת, קרן היסוד, ליגה למלחמה בשחפת	חצי מתוספת הווקר לאגרות חוב ממשלתיות 10%
2½%	מס למוסדות צדקה ועזרה (לכל קצות הארץ)	מסי העיריה 10%
1%		תוספת למסי העיריה 1% ממס ההכנסה 1%
100%	100%	מס רכוש וארנונה 1%
	הערה: אם החסרתי סעיף כלשהו אבקש לכתוב למערכת וכנראה שהיא תוסיף...	אמורטיזציה 5%

מחקר בעניני דואר

מניין שנה היה ממצא הדואר? ככתוב: "וישלח את היונה מאתו, וכי... ותבוא אליו היונה לעת ערב והנה עלה וית טרף בפיה וידע, וכי... (בר' ח' יא) מניין ששירות דואר אויר סדיר היה קיים בין ישראל והלבנון, בימי יחזקאל? ככתוב: "הנשר הגדול גדול הכנפים ארך האבר מלא הנוצה אשר לו הרקמה בא אל הלבנון ויקח", וכי... "ויביאהו אל ארץ כנען", וכי... (יחזקאל י"ז ב' ד').

מניין שחוטף טלגרף גלויים על עמודים וכמו כן כבילים תת קרקעיים היו קיימים עוד בימי דוד המלך? ככתוב: "אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנג'." (תהי' קלט, ח).

מניין שדואר אויר היה קיים לכל קצות תבל עוד בימי דוד? ככתוב: "אשא כנפי שחר אשכנה באחרית ים, גם שם", וכי... (תהי' קלט, י, יא).

מ. ח.

הידעת...?

(לקט חדשות מעולט הדואר)

ש. א. י.

... כי בעיר פריס הוגשו ארבעים אלף בקשות להתקנת טלפונים שעדיין לא נתמלאו?

... כי מספר הדוארים בדואר צרפת מגיע ליותר מששים אלף?

... כי ההכנסות של דואר צרפת לשנת 1951 עלו בסך 135 מיליארד 700 מיליון פרנקים. ההוצאות לאותה שנה

— ובכן יודי, עוד לא הכל אבוד. טובר אני שבסופו של דבר יועלה לזיזתן זה בחבת שלנו! — בדברים אלה קיבל את פני הקצין החוקר והולוכו אל השולחן, שעל מיססה הזכוכית שלו היתה מונחת רשימת זמני הפלגת האניות. ובהצביעו על הרשימה אמר:

— קאלארמן סירב להפליג מחר ודחה את נסיעתו לארבעה ימים. עכשיו צא ולמד האם אך מקרה הוא, שגם הפעם יפליג ב"עצמאות"? וכי אינך סבור כמוני, שלא היה מסכים לחזור באניה זו אשר מטבע הדברים תעורר בו זכרונות בלתי נעימים, לולא הניעה אותו לכך סיבה מיוחדת? ואם אמנם כך הדבר, הבה נתחקה אחריו ונת' בינו בכל תנועותיו ומעשיו בארבעת ימי שהותו בארץ. היסתפק במרגוע ובאוויר הצח על שפת הים? ומלבד תצ' פית זו שביבשה, דרושה לנו גם תצפית באניה.

בעבור ארבעה ימים הגיע לידיו של הקצין החוקר הדו"ח הבא: "במשך ארבעת הימים לא יצא קאלארמן מבית המלון לשום מקום, איש לא ביקר אצלו, שום מכתבים לא קיבל ולא שלח. כמעט את כל שעות היום בילה בחדרו. לרוב היה יושב בכורסה וקורא ספר, ורק לפעמים רחוקות היה מטיל יחיד על שפת הים".

ט.

היא היתה אשה מענינת במלוא משמעותן של מלים אלה. גראת היתה כבת שלושים, אך באותה מידה של ודאות אפשר היה לשער שהיא בת ארבעים. שחרחרות נאה וגבוהה, שערותיה הקצרות מתולתלות, עיניה השחורות קורנות באור הפיקחות ותשוקת החיים. כשהיתה מחייכת גרא נזמית חן בלתייה. משוחחת היתה בנעימות קולו של תינוק מפונק וכן לילות הוצק בשפתיה, וקולה היה ערב ומלא לחן. למרות גילה היתה מרהיבת עין ומלכבת בחן הנשי הנסוך עליה. היא הביאה אתה לאניה מזוהדות לרוב, ועוד ביום הראשון לנסיעה הספיקה להחליף תוך כמה שעות את הלבושה שלוש פעמים.

כנחלים בוערות נוצצו עיניו של קאלארמן. כשנפגש לראשונה עם הגברת ההדורה ליד השולחן בשעת ארוחת הצהריים. אותו יום ערב שבת היה, והם נפגשו שנית לפנות ערב. סעודת ליל השבת נפתחה ב"קידוש" חגיגי, וקאלארמן התחכם גם הפעם לשבת במקרה על ידה.

הוא האמין שהנסיכה תהיה נעימה ומענינת.

בשעה מאוחרת בלילה התעורר קאלארמן בגלל קול שאין והמולה שהגיע לאוזניו. מיד חש ברוח שריפה שעלה בנחיריו. סילון דק של עשן פרץ לתאו דרך הסדק שמתחת לדלת. אור החשמל כבה, אי שם נשבר משהו ומהתא הסמוך הגיעה לאוזניו זעקה חנוקה — מישהו נאנק שם במסדרון הקישו על הריצפה עקבים גבוהים של געלי אשה ונשמע הד צעדי גבר.

קאלארמן קפץ ממשכבו, התעטף בגלימת הלילה ויצא למסדרון. שם התאכזב עשן סמיך, שחור ומחניק. בקצה המסדרון התנועע מישהו. הדלתות נפתחו ונסגרו ברעש. לפתע נשמעה צעקה היסטרית:

בעקבות מברית הבולים *

דפים מוגשים ע"י

ש. אלראי

ח.

ראש המדור של המשטרה נפרד מקאלארמן בדידות, באדיבות ובדברי התנצלות. הוא הביע צער על המישה המדאיב של המשטרה וביקש ממנו שהוא ב"יוד" מדינת ישראל, לא יפרסם ברבים את פרשת האינצידנט המדהים. אשר יש בו כדי להרתיע ולדחות את התירוצים שהארץ מעונינת מאוד בביקוריהם.

הוא שאל אם האדון "התייר" מסכים לחזור במסוס או שהוא מעדיף לחזור באניה. קאלארמן ענה שאין הוא רגיל לטוס, והביע את משאלתו לשוב למרסיל באניה.

על שולחנו של ראש המדור היתה מונחת רשימת זמני הפלגתן של אניות, והוא ביקש מקאלארמן, שלמי מראהו החיצוני כבר היה שרוי במצב רוח טוב, שירשה לו להזמין בשבילו תיכף ומיד תא באניה העומדת להפליג מחר למרסיל.

קאלארמן הניף עין ברשימת זמני הפלגות, קרא בה במהירות, ולאחר שיקול דעת מזורז אמר שכדי לסחות מזכרונו כליל את הרושם של מצוקת ימי מעצרו, הוא רוצה לנוח עוד ימים אחדים תחת שמי ישראל, על חולות שפת הים בשרון. לכן הוא מבקש שיומנו בשבילו תא לא באניה המפלגה מחר, אלא באניה העומדת להפליג לפי התוכנית, בעוד ארבעה ימים.

בו במקום הזמין בשבילו ראש המדור בשיחה טלפונית תא מיוחד במחלקה הראשונה, וחדר בבית מלון לארבעת ימי שהותו בארץ עד להפלגת האניה. מוגית מפוארת, שבה היו מונחות ומסודרות כל מזוודותיו, המתינה לו בשער בנין המשטרה.

אך יצא האיש והדלת נסגרה מאחוריו, שלח ראש המדור לקרוא לקצין החוקר, ובינתיים התהלך בחדר ושרק בע' ליצות.

* בעקבות מברית הבולים מאת ס. ארקדי — הנווית השי' לישית — הוצאת ספרים נ. טברסקי בע"מ, ת"א, תשי"ג.

— דליקה! שריפה!

קאלארמן נחפו ורץ להציל את הבולים.

בעברו בשפיטה דרך המסדרון המלא עשן, מצא תוך גישושים את הדרך לסאלון. באפלולית נסתמנו שרטוטי הקירות והרהיטים. מהמסדרון עבר דרך אחת הדלתות אל הסאלון, שבכותל המזרח שלו. מאחורי המחיצה, עמד ארון הקודש הקטן המכוסה פרוכת. הוא היפנה את מבטו ימינה ושמאלה — אין איש. ריקנות וחושך שררו בתא הגדול וריח עשן ריחף מסביב. במסדרון התרוצצו אנשים אנה ואנה ונשמעה המולה בלתי פוסקת.

קאלארמן הטיט הצדה את הפרוכת. בארון היו שלושה ספרי תורה, והוא אחז חיש מהר באחד מהם. הקטן — זה שניקנה על ידו בירושלים ושהניחו כאן לפיקדון ביום הראשון לנסיעתו, כשידד באניה זו בחזרו בפעם הראשונה מישראל לצרפת. בתנועות מאומנות וזריזות החל לסובב לצד שמאל את ארבע הידיות של "עצי החיים" של ספר התורה. ידיות אלה היו מוברגות לתוך העץ, ועל ידי הסיבובים לצד שמאל בירג אותן עד שהוצאו לגמרי. אחר כך החזיר את ספר התורה למקומו, סגר את הארון ומי הר לחזור לתאו.

במסדרון האפל ניתבה עליו במפתיע סקודה נמרצת שהיה בה משום איום רציני אם כי נאמרה בקול נמוך: — עמוד! הידיים למעלה! קריאת פתע זו הרעידה את כל עצמותיו. בבת אחת הופיע אור החשמל במסדרון, והוא ראה קנה אקדה מכון אליו בידו של גבר צעיר, חסון ותמיר.

בטרם הספיק קאלארמן להרים את ידיו, הרגיש במגע

רך בגבו. שתי הידיים הענוגות המוכרות לו היטב, שאין אמש מיסה אותן בנשיקות פיו, גלשו מגבו לתוך כיסי גלימתו והוציאו משם את ארבע ידיות העץ של ספר התורה.

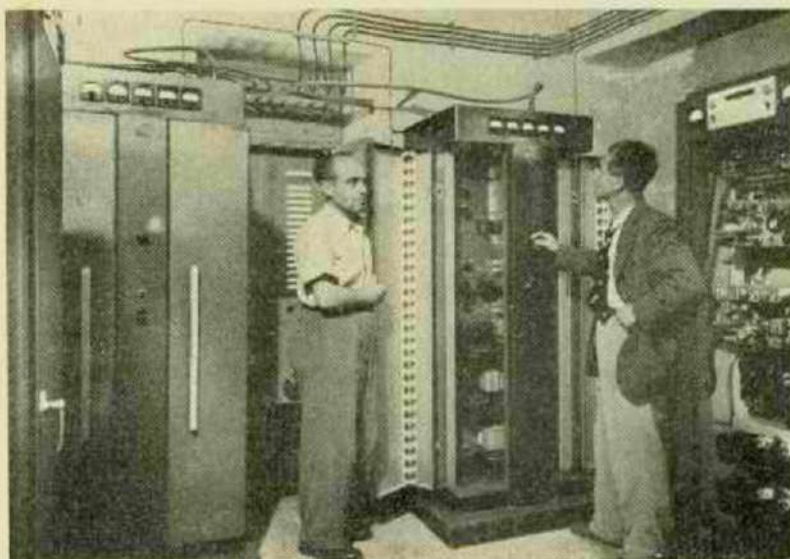
כל הפעולה בוצעה בשקט ובמהירות הבזק. מוכה תמך הון כמעט נטול חושים, עמד קאלארמן על מקומו.

ושוב שמע אותו קול דובר אליו: — "עכשיו אתה רשאי להוריד את הידיים" ולאחר הפסקה קצרה: — "בבקשה ללכת בעקבות הגברת הזאת אל תאו של ה' קברניט".

בחדר הקברניט נערך פרוטוקול, שהשתרע על שמונה עמודים. המסמך כלל תיאור מפורט ומדויק של כל הבולים שהוצאו מהידיות החלולות. לקאלארמן הודיעו שהוא נעזר שנית, ושיצטרך לעשות את דרכו למדינת ישראל — בפעם השלישית.

לפני העברתו מתא הקברניט לתא מעצרו פנתה "האשה הנחמדה", הכובשת לבבות בחיוכה המקסים ובגומות החן שבלחיה, אל קאלארמן הנדהם מהאפתעה ומהזריזות שב מיבצע המחוסם, ואמרה לו באדיבות ובקיצור:

— הן תבין יפה, מר קאלארמן: אני חששתי שאם אצטרך להמתין עד שתלך בעצמך וברצונך אל המקום בו התבאת את הבולים שלך, אתה עלול להפליג אל מעבר לגבול הרצוי והמותר בגילויי רגש אהבתך אלי. היה אי פוא הכרת בכך, שנשתמש בתחבולה הישנה הנושנה של שרלוק הולמס — לביים תבערה ולאץ אותך בדרך זו להודרו ולגשת אל מחבוא הבולים.

לדין — ירושלים

מפה ושם...

— ליקוטים —

ש. מ. ואל

א. כתובות מדויקות...

מכתב שנשלח לשר פנחס לבון נשא עליו את הכתובת:

פנחס לבון
שר בלי כים
ירושלים.

ומכתב שני עבור יו"ר הכנסת הגיע לפי הכתובת:

יוסף שפרינצק
רחוב מפא"י
תל אביב.

(הדור)

ב. הכתבה טלפונית ללומדי קצרנות.

רשת הטלפונים המשוכללת בווינה הנהיגה לאחרונה שירות חדש ללימודי קצרנות. מלבד שירות הזמן ותחזית מזג האוויר, יכול מגוי הטלפונים בווינה לקבל סיפורי אגדות לילדים, מירשמים לעקרונות בית, תנאי השלג והמוון שירותים אחרים. עתה יכול לומד קצרנות הרוצה בהתאמת, לקבל שש דקות של הכתבה, ואפשר לחזור עליה כל יומיים. לפי הודעת משרד הדואר הגיע מהירות ההכתבה ממאה עד מאה וששים הברות לדקה.

(הצופה)

ג. שיחות טלפון — חינוך אין כסף.

להנהלת הטלפונים בניו יורק גודע לפני ימים מספר, כי לרשות הסטודנטים של אוניברסיטת קוין עמד במשך שני תיים תא טלפון, שממנו יכלו לטלפן חינוך אין כסף, לרגל קילקול טכני — שלא הפריע לסטודנטים — פעל המכשיר בלי שיכניסו בו מטבע. כל התלמידים באוניברסיטה ידעו את הסוד, אך הם שמרו אותו מכל משמר, עד אשר נתגלה במקרה לעיתונאי. תא הטלפון היה מול חדרי הרצאות, שבו שמעו הסטודנטים הרצאות על "חשיבות היושר בחיי החברה".

(דבר)

ד. כיצד יש להדביק את הבול?

בספר רגישים השלטונות "לעלבון" בצורה מופרזת למדי. הדבקת הבול עם תמונת ה"קאודילו" (פרנקו) ביצורה הפוכה נחשבת עבירה. מכתבים, ששולחיהם נכשלו בצורה כזאת, נשלחים חזרה לפי כתובת השולח הצפוי גם לעונש.

מקרה הפוך אירע בהאיטי, לאחר דחת הנשיא הכושל סילומון הוצאה הוראה להדביק את הבול עם תמונתו כשהראש למטה מאחר שבקופת המדינה לא נמצא הכסף הדרוש להדפסת סידרת בולים חדשים.

(דבר)

הדואר ברח' אלנבי, תל אביב

שמעתי ורשמתי...

מובא לדפוס ע"י

ש. אישלאה

א.

הטלפון מצלצל, אני עונה כרגיל: שלום, מודיעין...
— אבקש לנתק את השיחה של קופת חולים כי זה
כרבע שעה שאני מחייגת והמספר תפוס.
— אי אפשר, גברתי, חכי עד שישתחרר המספר ות
חייגי עוד פעם.
— לא אוכל לחכות, שחרר מיד את הקו. התדע עם מי
אתה מדבר?
— גברת, זה בניגוד לחוק. אין מנתקים שיחה מקו
מית לשם שיחה מקומית.
— כאן מדברת גברת... (אשתו של אחד מהיושבים
ראשונה במלכות).
— הטלחי לי גברת... אם אמלא את בקשתך, אזי
יפסרו אותי מעבודתי.

— אין דבר, מלא את בקשתי ואם יפסרו אותך אקבל
אותך בתור גנן.

ב.

שלום, מודיעין...
— הזמנתי שיחה לחל אביב וטרם קבלתי...
— לאיזה מספר?
— מספר...
— כשיגיע תורך, אדוני, תקבל את המספר.
— אך אני ממחר — אולי אוכל לקבל מיד?
— צר לי...
— מה, הפסיקני הדובר, צר לך... בקש, אם כן, מה
הגהלה כסא רחב יותר.
(חפ"י אחד הסלפונאים במרכות ירושלים)

זוטות

בטרנסיסטורים) נמצאה באפר של פחם מסוג מסוים. אפר
זה כולל גרמניום בריכוזים גדולים מכל תרכובת שהיתה
ידועה עד כה.

צבת מלחמה: חברת סנטיגורג' שבאמריקה פיתחה צבת
ארוכת אפים המחוברת על ידי חשמל והמאפשרת תיול
והלחמה בפעולה אחת. ידית הצבת מחוברת לקו חשמלי,
דרך מפסק המונע על הארץ והמופעל בתנועת רגל, בזמן
שהתיול מוחזק בצבת, לוחצים על המפסק והזרם המועבר
לחוד הצבת מחמם תוך שניה ומלחים את החוטים. המכ
שיר פועל במתח נמוך ורק חודו של הצבת מתחמם; על
כן, אין העבודה כרוכה בסכנות.

בגלל העומס בקוים נשרף בית באמריקה בזמן הבחי
רות: החקירה, שנערכה לבדיקת המסיבות של התבערה,
שהתחילה בממדים קטנים ובגלל חוסר התערבות מכבי
האש התפשטה, העלתה כי בגלל זכויות בכורה לשיחות
של המפלגות לא היה קו במשך 8 דקות, לאחר מכן
התפשטה האש, והתערבות הכבאים לא הועילה.

רדר בשימוש הרכבות: חברת הרכבות האיטלקית עור
כה כעת נסויים לבדיקת התועלת שהאכספרס "מילנו"
רומי-נאפולי יכול להפיק מסידורים מיוחדים של רדר,
כדי להתגבר על המכשולים בגלל טווח הראיה הקצר,
שאנו מאפשר לאכספרס מהירות מתאימה בין התורים.
בעזרת מכשיר זה מנסים להעלות את מהירות האכספרס
ל-150 ק"מ לשעה.

סלניום: ציוד סלניום הוזמן מחברת ר.ק.א. על-ידי
יפאן וסיאם. ביפאן נמסר הזכויות לחברה פרטית ובסיאם
תופעל הסלניום על ידי הממשלה. עבודות האינסטלציה
כבר החלו והשידורים יפתחו בקרוב.

קשר רדיוסלגרף בין תל אביב וניו-יורק נפתח בראשית
מרץ לאחר ניסויים של כמה חודשים. הקשר פועל דרך
מסר אבטומטי שברומה.

מגלה מוקשים בשימוש שירותי הדואר: במחלקת ההג
דסה של הדואר הבריטי משתמשים במכשיר מגלה מוק
שים כדי לאתר בריכות חורין שנחכסו בעפר ובאשפה
ולמצוא כבילים בתוך קירות ורצפות בבתיים. לראשונה
השתמשו במכשיר הנ"ל לגילוי מסמרים לפני ניסור בולי
עץ ולמצוא מקום רשת הברזל בתוך קיר בטון לפני
קידחת חור בתוכו.

פשר סלניום בין ארה"ב וקנדה שהוקם לפני שנה הולך
ומורחב כעת, בעזרת 12 תחנות ממסר שיפעלו בגלים
קצרים מאוד.

ועוד סלניום: החברה הבריטית לסלניום בי.בי.סי. מצ
טיידת כעת בשלוש יחידות משדר נעות אשר ישרו מאו
רעות ממקום התרחשותם במקומות מרוחקים של אנגליה
דרך המשדרים הראשיים.

גרמניום: Germanium המתכת הנדירה (המשמשת יסוד

(הכלב) לא יצא ופוס (החתול) לא יכנס. נא להחזיר את המפתח.

קובה (CUBA): שהיא מדינה באמריקה התיכונה (גודל לה פי חמש ממדינת ישראל עם אוכלוסיה גדולה פי שלוש) עומדת לפני הרחבת הרשת הטלפונית שלה שיעלה בסך של 40 מיליון דולר בקרוב. זמיון שירותי הטלפון בארץ זו הוא בידי חברה פרטית.

העדרות של עובדי הדואר מסיבות מחלה. במשך שנת 1951/52 נעדר כל עובד בדואר ישראל בממוצע 11.01 יום; במשך שנת 1952/53 ירד מספר הימים ל-10.94. לעומת זאת נעדר כל עובד בדואר באנגליה בממוצע 15 יום במשך שנת 1951.

קשר טורקיה-יוון: הקו הטלפוני הראשון המחבר את טורקיה עם הארצות הסמוכות אליה הוקם זה לא כבר. הקו פועל בין קישטה, סלוניקי ואתונה.

ועוד טורקיה: בשנת הכספים השוטפת הוכפל תקציב הפיתוח של הדואר הטורקי, הסעיף לפיתוח הטלפון תופס כ-20% מכל התקציב, מאחר שבשטח זה מפגז ביותר הבוק הטורקי.

מתקני טלפון באמריקה שהגיעו לבית מסוים כדי לבצע בו עבודה מצאו את הדלת סגורה ועליה פתק מיועד למתקנים האומר: "יצאתי לעבודתי. נא לגשת להתקנה, המפתח בעציק הראשון בחלון משמאל. נא להזהר שבברקו

לקט ידיעות

על המתרחש בדואר ישראל

ב־5 במאי נפתחה סוכנות דואר מסוג ג' בבית עולים שער מנשה (ליד עין-שמר). חנוכת בית ההסתדרות במקום.

ב־7 במאי נפתחה סוכנות דואר מסוג ב' בבית-שמש (הרטיב).

ב־14 במאי נפתח סניף מיוחד בכפר ויתקין לרגל פתיחת המסילה החדשה בין חיפה לת"א.

ב־14 במאי נפתח סניף מיוחד בכפר-סבא לרגל יובל ה־70 שלה.

ביום 17.5.53 הוחלף הצויד הקיים במרכז גדרה לצויד חדש המורכב מרכות אחת למנויים בקבול של מאה מנויים ורכות בינעירונית אחת. המרכז צויד במנויים לריי שום שיחות מקומיות.

ב־18 במאי נפתחה סוכנות דואר סוג ג' במדרשה לחקלאות על שם רופין.

ב־19 במאי נפתחה סוכנות דואר סוג ג' בשפיים.

ב־28 באפריל ועד 3 במאי ועד בכלל היה פתוח סניף דואר במירון.

ביום 29.4.53 נפתח סניף דואר מיוחד על ספוניהאניה "ירושלים" לרגל הפלגת הבכורה שלה בקו חיפה-ארה"ב. ביום 30.4.53 נכנסו לשירות 6 קווי רדיו-טלפון בין ת"א-חיפה ו־6 קוים בין חיפה-יפו.

ב־1.5.53 נפתח שירות טלפון-אלחוטי לפורטוגל באמצעות פריס, נוסף לשירות הקיים באמצעות ברן; מחירי השיחות לפורטוגל הוזלו.

ביום 1.5.53 הונהג שירות מברקים באמצעות הטלפון בת"א, יפו, חיפה וירושלים.

ב־1 במאי נפתחה סוכנות דואר מסוג ג' במעברת רמתיים.

ב־3 במאי נפתחה סוכנות דואר ג' באשקלון.

ב־3 במאי הוטבעה חותמת דואר מיוחדת ברעננה לרגל

חבר,

ה"דואר" הוא עתונך. הבע את דעתך
במקצועך. עזור בהפצתו בין חבריך
בעבודה.

חלוקה מסודרת — דואר יעיל

(סקירה כללית)

ש. חיים

עץ וקיימות שתי חלוקות ביום, אך זאת רק בערים הגדולות. ביתר המקומות — קיימת חלוקת חבילות אחת ליום. משלוחי כסף נמסרים על ידי הדואר ישר לביתו של המועד. צרפת. שלוש חלוקות מכתבים קיימות רק בפריס. ביתר הערים — שתי חלוקות ובערים מרוחקות — אחת. חבילות ומשלוחי כסף אינם נמסרים אלא באשנבי הדואר. אנגליה. בלונדון — שלוש ואף ארבע חלוקות ליום. בשיא ערי השדה — שתיים ולפעמים רק אחת. חבילות שאינן עולות במשקלן על 6.800 ק"ג נמסרות בבתים; חבילות כבדות יותר וכמו כן משלוח כספים — רק באשנבים. איטליה. ברומא — שלוש חלוקות ליום. בערים הגדולות

חלוקה מסודרת של דברי דואר, היא מחובתו של כל דואר בעולם ואמנם קיימת מעין התחרות בשטח זה בין משרדי הדואר בארצות שונות ורובם ככולם מקפידים על כך.

וכאן כמה פרטים מהנהג בעולם הגדול: בקניה. בערים הראשיות מקיים הדואר שלוש חלוקות מכתבים ביום, בערים האחרות — שתיים ביום ורק ביר שובים מרוחקים — חלוקה אחת. אשר לחבילות, אין הדואר אר הבלגי מקבל חבילה למשלוח שמשקלה מעל לשני ק"ג. משלוחי כסף אינם נמסרים אלא באשנבי הדואר. גרמניה המערבית. חבילות נמסרות ישר לביתו של המר

המברקה, חיפה

באשנבים.

אדנות הנדית. בניוירוק מתקיימת רק חלוקה אחת ליום. ביתר הערים שמספר תושביהם חמישים אלף ומעלה — שתי חלוקות. בישובים שהכנסות הדואר השנתיות אינן מגיעות לעשרת אלפים דולר — אין כל חלוקה בבתים. שווייצרית. בישובים שיש בהם למעלה מחמשת אלפים תושב נהוגות שלוש חלוקות ביום. ב־2576 ישוב — שתי חלוקות וב־1027 מקומות ישוב — חלוקה אחת ליום. חבילות ומשלוחי כסף נמסרים בבתי המוענים.

לות — שתיים וביתר המקומות רק חלוקה אחת. חבילות עד עשרה ק"ג נמסרות בבית המוען. חבילות מעל ל־10 ק"ג ומשלוחי כסף נמסרים אך ורק באשנבים. אוסטרית. בוינה ואף זאת רק ברובעים המרכזיים — שתי חלוקות ביום. בשאר המקומות חלוקה אחת. חבילות ומשלוחי כסף נמסרים בבתים תמורת תשלום נוסף. שוודית. בשטוקהולם — שלוש חלוקות. בשאר המקדמות — שתיים ואף אחת. בערים הגדולות נמסרות החבילות בבתים תמורת תשלום נוסף. משלוחי כסף נמסרים

מכתבים למערכת

לכב: מערכת "דואר".

ח. ג.

כסף, כולם באותו סכום, והחליף את היוצרות ושלח כל ההמחאה לא למוטב שאליו היה מיועד. התייר עזב למחרת את הארץ, וקל לתאר את התסכול במקרה זה. דומני שפקידי הדואר, בכל המחלקות, יוכלו להוסיף עובדות כהנה וכהנה מנסיונם היומיומי, וגם בדברים ש' לכאורה הם שגרתיים יש ויש להזקק לשכל הישר.

בב"ח

אליעזר קרמר

דואר ירושלים

לכבוד מערכת "דואר"

ח.ג.

בעקבות קריאה במכתבו של ח. אברהם אינהבר (חור ברת מס. 12) יש להעיר את תשומת לבו על כמה עובדות שכנראה "אינן ידועות" לו.

הח' אינהבר קובע שכלל לא מטפלים בעמודי טלפון אחרי הקמתם. טענה זו משוללת כל יסוד. דוקה באיזור תחנתו נעשו פעולות החזקה על העמודים של הטורים הקיימים, לדוגמה:

(א) בטור "רצ" שרובו מורכב עמודי ברזל נבדקו העמודים ואלה שהתעורר חשש לחוזקם, חוזקו בחגורות בטון (בשנת 1951) והח' בעצמו היה נוכח בזמן יצירת מספר חגורות.

(ב) טור "חח" שרובם מעמודי עץ וחלק מהם חוצב בסלעים נעשתה בהם פעולת החזקה לאורך כל הטור כגון החלפה, זיפות וגם חגורות בטון. מכל מקום מפלרי אתני העצרה שאין מטפלים אצלנו כלל בעמודי טלפון בו בזמן שעבודת החזקה על טור "חח" נעשתה רק לפני מספר חדשים.

ובקשר עם הערת הח' על אודות סימון שנת ההקמה של העמודים:

עד כמה שידוע לי אין ארץ שנעשתה בה פעולה כזאת, פרט לעמודים בגבול המחוז המסומנים בשלוש טבעות צבועות לבן. יתר על כן, שנת ההקמה ופרטי הרשת של כל טור וטור נרשמים בחזק מיוחד בלשכה הטכנית המ-

בעקבות המאמר "מניין המלים במברקים בינלאומיים" שנוסע בהמשכים בחוברות "דואר" מס' 7, 8, 9 נגד פרסם מאמר מאת ח' איסר עין-הבר הדין בבעית מנין המלים בפניף הארץ, ובמכתב למערכת ("דואר" מס' 1 — שנה ב') דורש ח' מ. חיות מר.ט.י., בקודמו, רשימה מוסמכת של דוגמות מצירופי הלשון המותרים והאסורים. תמים דעים אנוכי עמהם. אף לדעתי הגיעה השעה לה' כיון רשימה כזאת בעברית, וכדוגמת הרשימה האנגלית יש להטיל את הכנתה על חבר מומחים. שיחקרו ביסודיות בבעיות המתעוררות בקשר למנין המלים במברקים בעברית ויתנו מידע אחד אשר על פיו יתואמו, עד כמה שאפשר, הלכות ספירת המלים בכל בתי הדואר בארץ.

ר. מ. רודניצקי

לכבוד מערכת "דואר".

ח. ג.

איני מסכים לדבריו של הח' מדניצקי בחור 11 שרק במקרים יוצאים מהכלל צריך פקיד דואר להזקק לשכל הישר (קומון-סנס).

הנה שלוש טורים שקרו בשבוע אחד בדואר ירושלים ועד כמה שאני יודע אין עליהם תקנות או הוראות: מוסד שלח דברי דפוס לארה"ב ועליהם הערה שאם אינם ניתנים למסירה, יש להעבירם לכתובת משודרת ב"ארה"ב, אולם הדואר בארה"ב החזירם במקום למסרם שם, והיה צורך לבחור באחת משלוש האפשרויות הבאות: (א) לשלחם לארה"ב. (ב) להעבירם לתד"ג, או (ג) למסור לשולח ולגבות דמי דואר חזור.

מקרה שני:

חברה פרטית שלמה את דמי הדואר במוזמנים עבור מכתבים שאין עליהם כל כתבות ובקשה לחלקם לכל חור שבי העיר ולכל תא"הדואר. מה הדין בענין זה? והמקרה השלישי: תייר מצרפת קנה עשר המחאות

קל ופשוט הוא להשתמש באותה שיטה של בן-שיחתו, היינו בטבלה שחייבת להמצא בידי פקיד האשנבים ולג' הוג כמוהו במקרה שמספר המלים עולה על זה המצוי בטבלה.

ח. ב.

לכב' מערכת ה"דואר"

יום העצמאות

ביום העצמאות נקלעתי למוסך הדואר בחיפה.

ביוזמת עובדי המוסך סודרה והוכשרה סככה מצילה כמקום תצפית נאה ונעים גם יחד לחזות במצעד בנוחיות רבה. המארגנים לא שכחו גם את ילדי העובדים, שנתנה להם האפשרות לעקוב אחרי המצעד מ"קו ראשון".

היתה זו הפתעה מלאה כאשר הוגש כיבוד למסובים שכלל משקאות קרים וכריכים טעימים.

האווירה היתה נעימה לכל הרעות, ומסיבה צנועה זו הגבירה את הרגשת החג בין הנוכחים.

ישר כוחכם — המארגנים.

מ. י.

חזיות וכל שינוי שחל במבנה הטור נרשם באותו מקום. חושבני שהמקום יהיה צר מהכיל את הפרטים של כל מה שנעשה בשטח זה במשך חמש השנים האחרונות. אם תח' אינהבר מעוניין, מוכן אני להמציא לו אינפורמצייה מלאה.

בכבוד רב

אברהם זורץ

לכב'

מערכת "דואר"

ח.ג.

בגליון מס' 1 שנה ב' של "דואר" פרסם החבר ניסן לויין הצעה לחישוב מחירי המברקים בפנים הארץ שלפיה יש להשתמש בנוסחה $(X-4) \cdot 25$ כדי למצוא את מחיר המברק. תח' לויין מצא חישוב יפה וכלי ספק נוח כשהמ' דובר הוא במחיר הקיים של עשר המלים הראשונות ובמחיר הקיים של כל מלה נוספת; אולם נוסחה אלג'ב' ראית חייבת להתאים לא רק למקרה מסוים אלא לכל המקרים ובכל התנאים. אם ישנתה בעתיד מחיר המברק בן 10 מלים וכן מחירה של כל מלה נוספת שוב אי אפי' שר יהיה להשתמש בנוסחה שהח' לויין מציע; הרבה יותר

דואר תבילות, תל-אביב

תגובות הנהלת הדואר

השוואת מונחים או מושגים של לשון אחת למר-
נחים ומושגים בלשון אחרת אינה באה בחשבון כל
עיקר ומן ההכרח שמנין המלים יהיה שונה בכל
לשון. המלים: "לבות-ספרנו" תחשבה בעברית למי
לה אחת ואילו to our school תחשבה באנגלית
כשלוש מלים. המושגים: "דואר איר" ו"דואר חבי-
לות" ייחשבו כשתי מלים כל אחת כל עוד לא נתי-
אנגלית Airmail או Parcelpost נחשבות
קבלו בלשון היומיומית כמונה אחיד. למרות שבי-
כמלה אחת.

אשר להקטנת ההכנסות של משרד הדואר, ע"י כך
ששולחי המברקים בארצנו משתמשים במספר רב של
לשונות, הרי הבעיה אינה חמורה כל כך מאחר שגם
פקידנו, כמו הציבור הרחב, שולטים במספר רב יותר
של לשונות מאשר פקידים בארצות אחרות.

3. תשובה למר א. אילני (גליון 12)
זה קרוב לשנה שנמצא בשימוש טופס ד.ט. 61 המש-
מש בקשה להתקנת טלפון ובו כלולים הפרטים הר-
רשום לספר הטלפון. הטופס נשלח ע"י המנהלים של
ענפי הטלפונים בלי תשלום לכל דורש.

4. תשובה למר א. אינהר (גליון 12)
מר אינהר טוען בקבעו ש"אין מטפלים אצלנו כלל
בעמודי הטלפון לאחר שהטור נבנה". בימים אלה
עסוקה חוליית עובדים בבדיקה שיטתית של כל עמוד
די העץ של הטור עכו—צפת ובהחלפת העמודים שאי-
גם ראויים לשימוש. בדיקות דומות נערכו גם בעבר
בטורי עמודים שונים לפי הצורך ובמידה שעומס
העבודה הרשה זאת.

פרטים כגון שנת הבניה של כל טור וכו' רשומים
בלשכות המחוזיות ולכן אין הכרח לציינם על גבי
העמוד עצמו.

1. תשובה למר א. שיץ (גליון 12).
בהתאם להוראות הקיימות של נציבות המנגנון זכ-
אים להפסקת צהריים של מחצית השעה העובדים
המועסקים במשמרת רצופה הצולה על שש שעות
ביום. עובדים שאינם עובדים ברציפות כג"ל אינם
זכאים להפסקה של 30 דקה אולם המפסקה במקום
מאפשר להם גם במקרה זה הפסקת מנוחה של 10
דקות.

2. תשובה למר א. עין הבר (גליון 12)
בחוברת ההוראות שתוכן עבור עובדי האשנבים המ-
טפלים בקבלת מברקים מהקהל יכללו הוראות מפור-
טות בקשר למנין מלים.
כל המלים העבריות וראשי תיבות מתחלקים
לשני סוגים ראשיים והם:

א. מלים או שמות מורכבים משתי מלים וכן מלים
מורכבות הנכתבות בראשי תיבות ונקראות בקיצור
בראשי תיבות — דיגן כמלה אחת בלבד. (דוגמות:
עורך-דין, רביאלוף, בית-ספר, בית-מדרש, ז"ל,
שליט"א, אדמו"ר, להד"ם וכו').

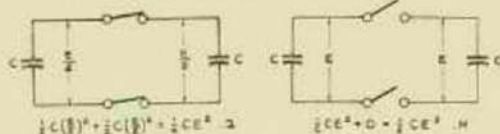
ב. צירוף של שתי מלים שאינן רגיל כנאמר או ראשי
תיבות שאינם נקראים בקיצור — דוגם כמלים בוד-
דות שמהן הורכב הצירוף או ראשי תיבות. (דוג'
מות: מול טוב, מוצאי שבת, שנה זו, עכ"ל, מוצ"ש,
מוצ"ק וכו').

כיוצא מן הכלל היא המלה המורכבת "אף-על-פי" או
"אף-על-יכן" (אע"פ או אע"כ) שתחשב תמיד כמי-
לה אחת.

כן יינתנו בחוברת כללי ההבחנה בין מנין המלים
של המען לבין מנין המלים שבמברק עצמו.
הקשיים המטששים נגרמים דוקה במנין המלים במב-
רקים באנגלית ולא בעברית. והם קיימים גם באנגליה
ובארצות אחרות דוברות אנגלית.

מהו הפתרון?

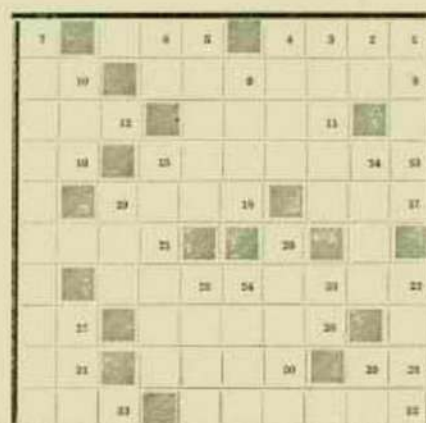
זאת סכום האנרגיות הסיפיות הצבורות בשני הקונדנ-
טורים גם יחד הוא $\frac{1}{2} CE^2$ או $2 \cdot \frac{1}{2} E \left(\frac{E}{2} \right)$
היתכן כי עקרון שמור האנרגיה נפגע במקרה זה?

קונדנסטור טעון בעל המתח E מחובר לפתע אל קו-
נדנסטור שני בלתי טעון בעל אותו הקבול. אם נניח כי
חומי החבור קצרים עד מאד הרי זוג הקונדנסטורים מיד
ישא מתח $\frac{E}{2}$ כי המטען המקורי מתחלק עתה באופן
שוה בין שני הקונדנסטורים.

אם גם נניח כי התנגדות החומים קטנה ביותר הרי שגוי
מצב זה צריך לחול ללא הפסד אנרגיה נכר. אך האנרגיה
המקורית הצבורה בקונדנסטור היתה $\frac{1}{2} CE^2$ ולעומת

תשבץ

מאונך:

16. גבוה.
17. סגן מהגדס מחוז ירושלים (ירחון הדואר מס' 10).
18. על שירות הדואר להיות יעיל ו —.
21. המחלקה המטפלת ביעוד המכתבים.
22. מוסד הדואר לחסכוניות (עתיד לקום בקרוב).
26. מדינה קטנה באירופה.
27. מין (של צמחים).
28. יחידת הספק חשמלית.
30. צורה.
31. תוכן של מרחב.
32. פרו ורבו ב —.
33. מנהל מחלקת המנגנון (ר"ת תואר).

1. מנהל שירותי הנדסה (ציוד ורשת) בקצור נמרץ.
5. בין שתי נקודות בעלות מתח חש' מלי שונה קיים — — מתח.
8. ממשד הדואר ה — — יוצא מספר המכתבים הגדול ביותר בכל יום.
10. אחד מעורכי ירחון הדואר והספרן בספריה המרכזית (ר"ת).
11. המשרד בו אנו עובדים.
12. מטבע אנגלי.
13. ציוד הדואר המודרני מתקבל — — (ממקום).

מאונך:

14. אותו משרת השירות הבולאי.
15. שטח פעולה, בו תופש מקום חשוב ביותר הקשר האליחטי.
19. הפה נמלא — — כשרואים מאכל טוב.
20. רוזנוס.
22. איזולציה.
23. קנה'מדה.
24. דגמיס ללא סוף.
25. ריקנות (בלע"ז).
27. החשמל במהלכו.
29. כתב גרושין שנהפך.

1. חניך.
2. חברת נפט ידועה בארץ.
3. אליה מחברים להאריקה.
4. לשירות עובד הדואר.
5. מעבירה מברקים.
6. ר"ת שמו של ו במאוזון.
7. המנהל הכללי של משרד הדואר.
9. מתאימים.
10. גנרטור.

הועידה הראשונה של עובדי המדינה

בתמונה נראים עובדי דואר שהשתתפו בוועידת עובדי המדינה. בטורה הראשונה משמאל לימין:

מרקו לוי, שלמה נעים, חנה ופניאדסקי, מיכאל גרינשפון בשורה השנייה: משמאל לימין אברהם בסביץ, דוד בלומנקרנץ, אברהם ביזרמן ומציר טורביץ.

במרכז הדיונים עמדו בעיות עיצוב דמותו של איגוד עובדי המדינה, הגברת הניסיה של עובדי המדינה לציבור וכן בעיות השכר והפיטורין. 12 עובדי דואר נבחרו כחברי המרכז המונה 50 חבר. למוכירות הארצית המורכבת מ-15 איש נבחרו שלושה עובדי דואר.

ב-18 — 20 במרץ 1953 נתכנסה באולם „ציון“ בירושלים הועידה הראשונה של עובדי המדינה, בפתחה נוכחו ראש הממשלה, שרי המדינה, נציגי הועד הפועל של ההסתדרות איגודים והסתדרויות ארציים ונציגי מוסדות ציבוריים.

המחסנים — חיפה

מותיקי הדואר

אברהם ברסוצקי
התחיל בעבודתו בדואר בשנת
1921. כיום מפקח מוסף הדואר
בחיפה.

יעקב גוטליב
התחיל בעבודתו בדואר בשנת
1921. כיום מנהל המחסנים
המרכזיים בחיפה.

שמואל זילברמן
התחיל בעבודתו בדואר בשנת
1921. כיום מהנדס כבילים,
הנדסה, חיפה.

מכתב הוקרה

המועצה האזורית של הגליל העליון שלחה מכתב הוקרה לזו פנחס וייצמן
ויו לשונו :

לכבוד

מר פנחס וייצמן

הממונה על שירותי דואר נע
טבריה.

א.ג.

עם העברת הבסיס לשירותי דואר נע מטבריה לראשיפינה, הננו רואים כחובה
נעימה להודות לך עבור התמסרותך לתפקיד כממונה על בסיס טבריה במשך
השנתיים של שירותך לשביעת רצוננו המלאה.

באות הוקרה החלטנו לנסוע על שמך 25 עצים ביערות הקרן הקימת לישראל.
עם קבלת התעודה נעבירה אליך כמזכרת.

בכבוד רב ובברכות הגליל

מועצה אזורית הגליל העליון

הכונו לקראת
נשף ריקודים

בהתחלת יולי ש. ז. הנערך ע"י ועד
העובדים של ההנדסה במחוז הדרום

**תכנית עשירה. בהגרלה: טיסה לצרפת.
טיול בארץ. טיול לאילת.
בחירת מלכת יופי.**